

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

07.05.2020 г.

Асоциация на индустриалния капитал в България в медиите

АИКБ

✓ ПОЗИЦИЯ НА АСОЦИАЦИЯТА НА ИНДУСТРИАЛНИЯ КАПИТАЛ В БЪЛГАРИЯ (АИКБ) ЗА ПРОВАЛА НА МЯРКАТА ЗА ЗАЩИТА НА РАБОТНИТЕ МЕСТА, ЗАЛОЖЕНА В ПМС № 55, И НЕОБХОДИМОСТТА ОТ НОВ, ПО-АДЕКВАТЕН ПОДХОД КЪМ ПРОБЛЕМА

Днес, когато ни делат броени дни от отмяната на извънредното положение и започваме дискусията за частично облекчаване на мерките за ограничаване на пандемията на коронавируса COVID-19, АИКБ предлага своята обективна оценка на приложената досега мярка, конкретно насочена в защита на работните места и заетостта, станалата вече нарицателна мярка, уредена посредством Закона за извънредно положение и в ПМС № 55, мярката „38/62“ (такова е действителното съотношение на участието в нетния доход на работника между държавата, след обратно получените от нея осигуровки и данък, и предприятието), придобила широка популярност с невярното „60/40“.

Оценки на мярката „38/62“ бяха давани както от представителните на национално равнище организации на работодателите, така и от други браншови организации, но и от отделни предприятия и компании. АИКБ първа алармира за това, че мярката е неработеща, тъй като не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските компании са изправени, а и погрешно транспонира опита на водещи европейски икономики като Германия и Австрия.

Показателни са и резултатите от проведената в периода 31 март – 1 април 2020 г. експресна **анкета на Българската стопанска камара** относно готовността на фирмите да се възползват от мярката „38/62“ за компенсиране на работодателите, пострадали от кризата, предизвикана от разпространението на COVID-19. Резултатите от експресното допитване са на база 759 отговорили и на анкетата, и на резултатите от нея трябва да се гледа сериозно. От получените и публикувани резултати ясно се вижда, че от мярката „38/62“ са готови да се възползват не повече от 8 % от всички работодатели, от които:

- 44 % са с персонал до 10 души;
- 55 % работят в сферата на услугите;
- 35 % са в сферата на търговията;
- Едва 10 % са от областта на индустрията. Вижда се нищожният интерес към мярката - от страна на всички предприятия и особено на тези от индустрията, чиито дял е нищожен и пренебрежимо малък;
- 48 % работят при непълно работно време, въведено с вътрешна заповед;
- 37 % са прекратили работа изцяло след заповедта на министъра на здравеопазването;
- 15 % са с изцяло прекратена работа с вътрешна заповед, поради неблагоприятната пазарна ситуация.

За приемливостта на мярката говори още по-лошо структурата на предприятията и копанияте, които не възнамеряват да се възползват от нея. **НЯМА** да я използват:

- 52 % от анкетираните, защото: „Не могат да осигурят останалите 40% плюс 100 % осигуровки“;
- 21 % от анкетираните, защото: „Не ги устройва“;
- 7 % от анкетираните, защото: „Не могат да гарантират заетост за двойно по-дълъг период“;
- 4 % от анкетираните, защото: „Не могат да докажат изискването за 20 % спад на оборота за референтния период“.

Вижда се, че 80 % от анкетираните предприятия и компании заявяват, че имат нужда, но няма да използват мярката „38/62“, поради нейната НЕГОДНОСТ.

Едва 8 % от анкетираните могат да бъдат отнесени към категорията на колебаещите се. Това се тези 8 %, които отговарят, че „още не знаят – необходимо е да направят разчети, доколко мярката им е изгодна“.

Според **национално-представителното изследване на “Алфа рисърч”**, проведено в периода 13-22 април сред 500 стопански субекта у нас, 79% от фирмите търпят преки или косвени загуби от Covid-19, а най-неодобряваната от бизнеса е мярката 60/40.

Нека видим как стоят нещата с реалното използване на мярката „38/62“, според данните, които **Националният осигурителен институт (НОИ)** публикува на сайта си¹ – Таблица 1.

¹ Списък на работодателите, на които са изплатени компенсации по ПМС № 55 от 2020 година, (данни за 15.04.2020, 21.04.2020, 24.04.2020, 28.04.2020 и 30.04.2020, <https://www.noi.bg/aboutbg/accinformation/416-pms552020/5909-pms552020>.

Таблица 1.

Данни за компенсациите, които са изплатени на работодателите по ПМС № 55 от 2020 година, (данни за 15.04.2020, 21.04.2020, 24.04.2020, 28.04.2020 и 30.04.2020)

№	Дата	Брой фирми	0 - 9	10 – 50	51 - 100	101 - 250	Над 250
1	15.04.2020	68	51	14	2	0	1
2	21.04.2020	210	162	35	6	3	4
3	24.04.2020	455	352	79	16	8	0
4	28.04.2020	631	495	108	12	13	3
5	30.04.2020	597	467	113	11	4	2
	Общо:	1961	1527	349	47	28	10

В Таблица 1. са обобщени данните, предоставени публично от НОИ в периода от 15.04.2020 до 30.04.2020 година, включително. Трябва да се отбележи, че някои фирми присъстват в плащанията за повече от една дата – извършавани са плащания за една и съща фирма на различни дати, в рамките на месец март. Дори и с посоченото дублиране, ефектът от мярката е меко казано скромно. Ако се загърбят учтивостта и деликатността, ефектът е микроскопичен. Да сравним данните за броя предприятия, получили компенсации по ПМС № 55, тоест по мярката „38/62“ с прогнозата на АИКБ и на **Института за устойчиво икономическо развитие** за колко предприятия по сектори ще бъдат в затруднено положение и риск от съкращаване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение². При сравнението се съпоставят броят на фирмите, получили помощ под формата на компенсации по ПМС № 55 до 30.04.2020 година включително, с броя на фирмите, които се смята, че **ще изпитват затруднения за запазване на персонала и работата** към датата на вдигане на извънредното положение, тоест – имали са най-голяма необходимост от подкрепа в този критичен период. Едно такова съпоставяне е значително по-благоприятно при оценката на ефекта от мярката „38/62“ в сравнение със съпоставянето с общия брой фирми в страната за 2018 година според данните на НСИ (Таблицы 2-4).

Таблица 2.

Брой предприятия по сектори и групи според броя на заетите в тях лица за 2018 г³.

Сектори по КИД-2008	Общо	0-9	10-19	20-49	50-249	250+
Добивна промишленост	338	218	43	34	31	12
Преработваща промишленост	31486	24006	2850	2666	1679	285
Производство и разпредление на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1698	1565	60	29	26	18
Доставяне на води; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	787	533	70	81	65	38
Строителство	20539	17349	1620	1018	517	35
Търговия; ремонт на автомобили и мотоцикл.	142028	134261	4502	2367	818	80
Транспорт, складиране и пощи	23321	21212	1153	633	272	51
Хотелиерство и ресторантьорство	27182	24156	1742	935	328	21
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	14321	13081	548	427	220	45
Операции с недвижими имоти	23316	22774	354	Конф.	Конф.	5
Професионални дейности и научни изследвания	46091	44793	815	343	123	17
Административни и спомагателни дейности	11749	10490	507	423	258	71
Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи	3432	3396	25	Конф.	Конф.	няма

² Последната вече неколккратно е представяна в документи на АИКБ, но срещу нея не са били отправени никакви възражения. Прогнозата е разработена на база на данните на НСИ за броя предприятия по сектори и по групи, според броя на заетите в тях лица за 2018 година.

³ Числата от изходните данни в таблицата са цитирани по данните на НСИ за 2018 година – последната, за която има готова разбивка на броя на предприятията по сектори и групи в зависимост от броя на заетите в едно предприятие: <https://www.nsi.bg/bg/content/7697/%D0%B1%D1%80%D0%BE%D0%B9-%D0%BD%D0%B0-%D0%BF%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%BF%D1%80%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B8%D1%8F%D1%82%D0%B0>

Таблица 3.

Прогноза колко предприятия по сектори ще продължават да работят, без да изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение – умерен и песимистичен сценарий

Сектори по КИД-2008	Общо	Умерена %	Брой	Песимист %	Брой
Добивна промишленост	338	25 %	85	16 %	53
Преработваща промишленост	31486	33 %	10495	15 %	4723
Производство и разпредление на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1698	38 %	645	17 %	290
Доставяне на води; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	787	49 %	387	34 %	270
Строителство	20539	17 %	3490	8 %	1643
Търговия; ремонт на автомобили и мотоцикл.	142028	15 %	21300	9 %	12780
Транспорт, складиране и пощи	23321	55 %	12826	40 %	9328
Хотелиерство и ресторантьорство	27182	0 %	0	0 %	0
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	14321	24 %	3437	8 %	1146
Операции с недвижими имоти	23316	18 %	4197	9 %	2098
Профеионални дейности и научни изследвания	46091	46 %	21200	21 %	9679
Административни и спомагателни дейности	11749	25 %	2937	11 %	1292
Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи	3432	30 %	1029	10 %	343
	346288	23,69 %	82028	12,60 %	43645

Таблица 4.

Брой на фирмите, които според прогнозата ще изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение. Дял в проценти на фирмите, които са получили компенсации по ПМС № 55 от броя на фирмите, спрели работа, според трите сценария – оптимистичен, умерен и песимистичен

Общо	%	Оптимистичен	%	Умерен	%	Песимистичен	%
346288	0,566 %	186735	1,050 %	264260	0,742 %	302643	0,648 %

От представените изчисления се вижда, че мярката за изплащане на компенсации „38/62“ към този момент има нищожен ефект. Причините за това многократно бяха анализирани и изтъквани в предишни становища на АИКБ, като и на останалите представителни работодателски организации. Те са във вродените дефекти на разглежданата мярка, която е неработеща и непригодна точно за тези компании и предприятия, които наистина имат нужда от помощ в кризисната ситуация.

Необходимо е да се предприемат нови, адекватни мерки, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно и най-лошото тепърва предстои.

Ако използваме данните, предоставени ни от Националната агенция по приходите (НАП), ще видим, че броят подадени уведомления за прекратени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 176 261 за 2020 г. Едновременно с това, броят подадени уведомления за сключени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 70 603 за 2020 г. Свивът в заетостта е на лице. За периода 13 март 2020 – 13 април 2020 г. броят на новите безработни е 176 261 – 70 603 = 105 658 души. Хората, останали без работа САМО за месец, са над 105 хиляди. Лошата новина е, че броят на новите безработни със сигурност е значително по-голям. Трябва да се има предвид, че горното изчисление не включва нетната безработица (броят на съкратените работници, намален с броя на работниците, започнали работа) за времето до 13 март (кризата започна преди тази дата). Не са включени и новите безработни от периода след 13 април. Умишлено не добавяме и новите безработни от сивия сектор и „вносните“ безработни, които са завръщащи се от чужбина безработни българи, т. к. те по дефиниция не могат да се ползват от мярката.

По последни данни на „Галъп Интернешънъл“ към настоящия момент сумарната безработица в страната е 10,3%. Ако приемем, че в началото на кризата безработицата е била 4,2 %, то само за месец и половина вече е налице ръст от 6,1 %, което е застрашително и крайно обезпокоително.

Още по-лошо е това, че направените социологически проучвания показват, че още 8 % процента от работната сила очакват да бъдат съкратени. Ако тази заплаха се сбъдне за половината от тях, България ще започне своето излизане от коронавирусната криза с 15-процентова безработица, което е еквивалентно на **500 хил. безработни лица**.

Трактовка на емпиричните данни за ръста на безработицата и ефекта от мярката по ПМС № 55 е неправилна. Правят се съпоставки и успоредници между данни за новите безработни от **Агенцията по заетостта (АЗ)**, които са непълни (далеч не всички останали без работа се регистрират в АЗ) и данните за броя на работниците, заявени да получат средства по ПМС № 55. Това по принцип е неправилно, защото компенсацията могат да бъдат получени за една седмица по ПМС № 55 и след още една седмица лицата, получили компенсация, могат да бъдат съкратени и да получават обезщетения за безработни 52 седмици. Това по „методиката“ на МТСП би отчетено като победа или в най-лошия случай като 1:1. А то в действителност е 2:52. Ако мярката беше адекватна, то обезщетенията, платени по ПМС № 55, щяха да бъдат в пъти повече от платените обезщетения за нови безработни. А те са в пъти по-малко. Платени са за един месец под 8 млн. лева при бюджет от 1000 млн. лева (един милиард)! За един месец – под 1% от планираното.

Мярката 38/62 вместо да способства за запазване на работните места чрез разумно компенсиране, направи запазването на заетостта невъзможно или неизгодно, разпореждайки работникът да получи брутното си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд. При това положение предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, отколкото да заплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд и при никакви приходи за предприятието. И тогава обезщетението за безработица в същия месечен размер се поема напълно от държавата при това за по-дълъг период (до една година), държавата се лишава от приходи от осигуровки и данък, работникът губи работата си и се създава предпоставка за включването му в сивия сектор впоследствие, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малък нетен разход от държавата.

Мярката 38/62 има за резултат това, че неработещите живеят по-добре от работещите си колеги, защото:

- а) получават същата заплата;
- б) имат по-малко разходи;
- в) имат повече свободно време;
- г) изразходват по-малко енергия;
- д) изложени са на по-малко рискове.

Не намерихме друг такъв пример никъде по света.

Такова плащане се явява доход, който замества неизработения и следователно недължим трудов доход на работника или служител в времето, през което той не полага труд.

Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, но на практика плащанията са част от дължимите помощи за настъпването на риска „безработица“, които тя ще трябва да плати на същите работници, ако бъдат съкратени. Само че ще дължи тези помощи за безработица за срок до 12 месеца, а не за 3 месеца, каквото е срокът на компенсация, и няма да получи обратно близо 3/5 от сумата под формата на данък и осигуровки

На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние⁴, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над ¾ от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката. 344 000 фирмени сметки са до 1000 лв. **по данни на БНБ**. Така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци).

Работодателските организации коректно предупредиха за тези неадекватни моменти в ПМС № 55, но в дадения случай мнението им не беше взето под внимание.

Така с тези действия способността на мярката „38/62“ от ПМС № 55 да подкрепи запазването на работните места беше обречена още от самото начало. Работодателите, към които беше насочена тази мярка, не бяха способни да издържат при прилагането ѝ. Общо взето – сбъднаха се всички негативни очаквания, за които АИКБ и другите организации на работодателите предупреждаваха многократно. В момента ние не пледираме колко сме били прави, а настояваме за преосмисляне на мерките, за което ни дават техническа възможност законодателните промени, свързани с вдигането на извънредното положение.

Резюме на прегледа на ефективността на мерките от ПМС № 55 и на данните за стремително нарастващата безработица ни задължава да преосмислим мерките за подпомагане на заетостта и доходите в предприятията, пострадали от кризата, стартирана от коронавирусната пандемия.

АИКБ и другите организации на работодателите представяха многократно предложения за смекчаване на икономическите последици от извънредното положение върху икономиката, сред които бяха и необходимите изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. (ЗМДВИП), за да се промени така наречената мярка 60/40 на 60/0, което означава държавата да поеме 60 на сто от осигурителния доход на работник или служител (при съответните критерии) и това да е всичко, което неработещият работник получава като компенсация. Друго плащане от страна на предприятието с преустановена дейност или за съответната част при непълно работно време да не се дължи.

Мярката 60/0 е доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика (Германия). Тя освобождава предприятията, изпаднали в затруднения в следствие от коронакризата, от задължението да доплащат до 100% от загубения доход и да внасят осигуровки върху неизработени доходи. Тази мярка подкрепя реално заетостта и доходите на хората в предприятията – както напълно, така и частично прекратили дейността си или преминали на непълно работно време.

⁴ Без да се обръща изключително внимание на онези, които злоупотребяват с подкрепата.

Въвеждането на подобна мярка ще предостави реална подкрепа на предприятията, които не разполагат със значителни финансови резерви, да запазят работните места и по този начин ще преодолеят основен порок на сега действащата мярка – 60/40.

Моделът 60/0 е значително по-справедлив и следователно ще бъде по-добре възприет и широкоприложим и за работодателите, и за работниците, които работят. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т.н. В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0.

Кризата с COVID-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложих се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. **Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката 60/0.** Това е и германският модел на кризисно законодателство.

Също така АИКБ още веднъж потвърждава настояването си за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Economic.bg

✓ АИКБ обяви схемата „60/40“ за провал

Днес, когато ни делат броени дни от отмяната на извънредното положение и започваме дискусията за частично облекчаване на мерките за ограничаване на пандемията от коронавируса COVID-19, АИКБ предлага своята обективна оценка на приложената досега мярка, конкретно насочена в защита на работните места и заетостта, станалата вече нарицателна мярка, уредена посредством Закона за извънредно положение и в ПМС № 55, мярката „38/62“ (такова е действителното съотношение на участието в нетния доход на работника между държавата, след обратно получените от нея осигуровки и данък, и предприятието), придобила широка популярност с невярното „60/40“, започва анализ на работодателската организация.

Оценки на мярката „38/62“ бяха давани както от представителните на национално равнище организации на работодателите, така и от други браншови организации, но и от отделни предприятия и компании. АИКБ първа алармира за това, че мярката е неработеща, тъй като не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските компании са изправени, а и погрешно транспонира опита на водещи европейски икономики като Германия и Австрия.

Показателни са и резултатите от проведената в периода 31 март – 1 април 2020 г. експресна анкета на Българската стопанска камара относно готовността на фирмите да се възползват от мярката „38/62“ за компенсирани на работодателите, пострадали от кризата, предизвикана от разпространението на COVID-19. Резултатите от експресното допитване са на база 759 отговори и на анкетата, и на резултатите от нея трябва да се гледа сериозно. От получените и публикувани резултати ясно се вижда, че от мярката „38/62“ са готови да се възползват не повече от 8 % от всички работодатели, от които:

- 44 % са с персонал до 10 души;
- 55 % работят в сферата на услугите;
- 35 % са в сферата на търговията;

Едва 10 % са от областта на индустрията. Вижда се нищожният интерес към мярката - от страна на всички предприятия и особено на тези от индустрията, чиито дял е нищожен и пренебрежимо малък;

48 % работят при непълно работно време, въведено с вътрешна заповед;

37 % са прекратили работа изцяло след заповедта на министъра на здравеопазването;

15 % са с изцяло прекратена работа с вътрешна заповед, поради неблагоприятната пазарна ситуация.

За приемливостта на мярката говори още по-лошо структурата на предприятията и компаниите, които не възнамеряват да се възползват от нея. **НЯМА** да я използват:

- 52 % от анкетираните, защото: „Не могат да осигурят останалите 40% плюс 100 % осигуровки“;
- 21 % от анкетираните, защото: „Не ги устройва“;
- 7 % от анкетираните, защото: „Не могат да гарантират заетост за двойно по-дълъг период“;
- 4 % от анкетираните, защото: „Не могат да докажат изискването за 20 % спад на оборота за референтния период“.

Вижда се, че 80 % от анкетираните предприятия и компании заявяват, че имат нужда, но няма да използват мярката „38/62“, поради нейната негодност.

Едва 8% от анкетираните могат да бъдат отнесени към категорията на колебаещите се. Това са тези 8%, които отговарят, че „още не знаят – необходимо е да направят разчети, доколко мярката им е изгодна“.

Според национално-представителното изследване на "Алфа рисърч", проведено в периода 13-22 април сред 500 стопански субекта у нас, 79% от фирмите търпят преки или косвени загуби от Covid-19, а най-неодобряваната от бизнеса е мярката 60/40.

Нека видим как стоят нещата с реалното използване на мярката „38/62“, според данните, които Националният осигурителен институт (НОИ) публикува на сайта си – Таблица 1.

Таблица 1.

**Данни за компенсациите, които са изплатени на работодателите
по ПМС № 55 от 2020 година,
(данни за 15.04.2020, 21.04.2020, 24.04.2020, 28.04.2020 и 30.04.2020)**

№	Дата	Брой фирми	0 - 9	10 – 50	51 - 100	101 - 250	Над 250
1	15.04.2020	68	51	14	2	0	1
2	21.04.2020	210	162	35	6	3	4
3	24.04.2020	455	352	79	16	8	0
4	28.04.2020	631	495	108	12	13	3
5	30.04.2020	597	467	113	11	4	2
	Общо:	1961	1527	349	47	28	10

В Таблица 1. са обобщени данните, предоставени публично от НОИ в периода от 15.04.2020 до 30.04.2020 година, включително. Трябва да се отбележи, че някои фирми присъстват в плащанията за повече от една дата – извършавани са плащания за една и съща фирма на различни дати, в рамките на месец март. Дори и с посоченото дублиране, ефектът от мярката е меко казано скромно. Ако се загърбят учтивостта и деликатността, ефектът е микроскопичен. Да сравним данните за броя предприятия, получили компенсации по ПМС № 55, тоест по мярката „38/62“ с прогнозата на АИКБ и на Института за устойчиво икономическо развитие за колко предприятия по сектори ще бъдат в затруднено положение и риск от съкращаване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение. При сравнението се съпоставят броят на фирмите, получили помощ под формата на компенсации по ПМС № 55 до 30.04.2020 година включително, с броя на фирмите, които се смята, че ще изпитват затруднения за запазване на персонала и работата към датата на вдигане на извънредното положение, тоест – имали са най-голяма необходимост от подкрепа в този критичен период. Едно такова съпоставяне е значително по-благоприятно при оценката на ефекта от мярката „38/62“ в сравнение със съпоставянето с общия брой фирми в страната за 2018 година според данните на НСИ (Таблицы 2-4).

Таблица 2.

Брой предприятия по сектори и групи според броя на заетите в тях лица за 2018 г³.

Сектори по КИД-2008	Общо	0-9	10-19	20-49	50-249	250+
Добивна промишленост	338	218	43	34	31	12
Преработваща промишленост	31486	24006	2850	2666	1679	285
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1698	1565	60	29	26	18
Доставяне на води; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	787	533	70	81	65	38
Строителство	20539	17349	1620	1018	517	35
Търговия; ремонт на автомобили и мотоцикл.	142028	134261	4502	2367	818	80
Транспорт, складиране и пощи	23321	21212	1153	633	272	51
Хотелство и ресторантьорство	27182	24156	1742	935	328	21
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	14321	13081	548	427	220	45
Операции с недвижими имоти	23316	22774	354	Конф.	Конф.	5
Професионални дейности и научни изследвания	46091	44793	815	343	123	17
Административни и спомагателни дейности	11749	10490	507	423	258	71
Ремонт на компютърна техника, на лични и домакински вещи	3432	3396	25	Конф.	Конф.	няма

Таблица 3.

Прогноза колко предприятия по сектори ще продължават да работят, без да изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение – умерен и песимистичен сценарий

Сектори по КИД-2008	Общо	Умерена %	Брой	Песимист %	Брой
Добивна промишленост	338	25 %	85	16 %	53
Преработвателна промишленост	31486	33 %	10495	15 %	4723
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1698	38 %	645	17 %	290
Доставяне на вода; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	787	49 %	387	34 %	270
Строителство	20539	17 %	3490	8 %	1643
Търговия; ремонт на автомобили и мотоцикл.	142028	15 %	21300	9 %	12780
Транспорт, складиране и пощи	23521	55 %	12826	40 %	9328
Хотелиерство и ресторантьорство	27182	0 %	0	0 %	0
Създаване и разпространение на информационни и творчески продукти; далекосъобщения	14321	24 %	3437	8 %	1146
Операции с недвижими имоти	23316	18 %	4197	9 %	2098
Професионални дейности и научни изследвания	46091	46 %	21200	21 %	9679
Административни и спомогателни дейности	11749	25 %	2937	11 %	1292
Ремонт на компютърна техника, на лични и домашни вещи	3432	30 %	1029	10 %	343
	346288	23,69 %	82028	12,60 %	43645

Таблица 4.

Брой на фирмите, които според прогнозата ще изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение. Дял в проценти на фирмите, които са получили компенсации по ПМС № 55 от броя на фирмите, сирели работа, според трите сценария – оптимистичен, умерен и песимистичен

Общо	%	Оптимистичен	%	Умерен	%	Песимистичен	%
346288	0,566 %	186735	1,050 %	264260	0,742 %	302643	0,648 %

От представените изчисления се вижда, че мярката за изплащане на компенсации „38/62“ към този момент има нищожен ефект. Причините за това многократно бяха анализирани и изтъквани в предишни становища на АИКБ, като и на останалите представителни работодателски организации. Те са във вродените дефекти на разглежданата мярка, която е неработеща и непригодна точно за тези компании и предприятия, които наистина имат нужда от помощ в кризисната ситуация.

Необходимо е да се предприемат нови, адекватни мерки, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно и най-лошото тепърва предстои.

Ако използваме данните, предоставени ни от Националната агенция по приходите (НАП), ще видим, че броят подадени уведомления за прекратени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 176 261 за 2020 г. Едновременно с това, броят подадени уведомления за сключени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 70 603 за 2020 г. Свивът в заетостта е на лице. За периода 13 март 2020 – 13 април 2020 г. броят на новите безработни е 176 261 – 70 603 = 105 658 души. Хората, останали без работа САМО за месец, са над 105 хиляди. Лошата новина е, че броят на новите безработни със сигурност е значително по-голям. Трябва да се има предвид, че горното изчисление не включва нетната безработица (брой на съкратените работници, намален с броя на работниците, започнали работа) за времето до 13 март (кризата започна преди тази дата). Не са включени и новите безработни от периода след 13 април. Умишлено не добавяме и новите безработни от сивия сектор и „вносните“ безработни, които са завръщащи се от чужбина безработни българи, т. к. те по дефиниция не могат да се ползват от мярката.

По последни данни на „Галъп Интернешънъл“ към настоящия момент сумарната безработица в страната е 10,3%. Ако приемем, че в началото на кризата безработицата е била 4,2 %, то само за месец и половина вече е налице ръст от 6,1 %, което е застрашително и крайно обезпокоително.

Още по-лошо е това, че направените социологически проучвания показват, че още 8 % процента от работната сила очакват да бъдат съкратени. Ако тази заплаха се сбъдне за половината от тях, България ще започне своето излизане от коронавирусната криза с 15-процентова безработица, което е еквивалентно на 500 хил. безработни лица.

Трактовка на емпиричните данни за ръста на безработицата и ефекта от мярката по ПМС № 55 е неправилна. Правят се съпоставки и успоредници между данни за новите безработни от Агенцията по заетостта (АЗ), които са непълни (далеч не всички останали без работа се регистрират в АЗ) и данните за броя на работниците, заявени да получат средства по ПМС № 55. Това по принцип е неправилно, защото компенсации могат да бъдат получени за една седмица по ПМС № 55 и

след още една седмица лицата, получили компенсации, могат да бъдат съкратени и да получават обезщетения за безработни 52 седмици. Това по „методиката“ на МТСП би отчетено като победа или в най-лошия случай като 1:1. А то в действителност е 2:52. Ако мярката беше адекватна, то обезщетенията, платени по ПМС № 55, щяха да бъдат в пъти повече от платените обезщетения за нови безработни. А те са в пъти по-малко. Платени са за един месец под 8 млн. лева при бюджет от 1000 млн. лева (един милиард)! За един месец – под 1% от планираното.

Мярката 38/62 вместо да способства за запазване на работните места чрез разумно компенсиране, направи запазването на заетостта невъзможно или неизгодно, разпореждайки работникът да получи брутно си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд. При това положение предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, отколкото да заплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд и при никакви приходи за предприятието. И тогава обезщетението за безработица в същия месечен размер се поема напълно от държавата при това за по-дълъг период (до една година), държавата се лишава от приходи от осигуровки и данък, работникът губи работата си и се създава предпоставка за включването му в сивия сектор впоследствие, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малък нетен разход от държавата.

Мярката "38/62" има за резултат това, че неработещите живеят по-добре от работещите си колеги, защото:

- а) получават същата заплата;
- б) имат по-малко разходи;
- в) имат повече свободно време;
- г) изразходват по-малко енергия;
- д) изложени са на по-малко рискове.

Не намерихме друг такъв пример никъде по света.

Такова плащане се явява доход, който замества неизработения и следователно недължим трудов доход на работника или служител вкъщи във времето, през което той не полага труд.

Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, но на практика плащанията са част от дължимите помощи за настъпването на риска „безработица“, които тя ще трябва да плати на същите работници, ако бъдат съкратени. Само че ще дължи тези помощи за безработица за срок до 12 месеца, а не за 3 месеца, каквото е срокът на компенсация, и няма да получи обратно близо 3/5 от сумата под формата на данък и осигуровки

На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над ¼ от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката. 344 000 фирмени сметки са до 1000 лв. по данни на БНБ. Така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци).

Работодателските организации коректно предупредиха за тези неадекватни моменти в ПМС № 55, но в дадения случай мнението им не беше взето под внимание.

Така с тези действия способността на мярката „38/62“ от ПМС № 55 да подкрепи запазването на работните места беше обречена още от самото начало. Работодателите, към които беше насочена тази мярка, не бяха способни да издържат при прилагането ѝ. Общо взето – сбъднаха се всички негативни очаквания, за които АИКБ и другите организации на работодателите предупреждаваха многократно. В момента ние не пледираме колко сме били прави, а настояваме за преосмисляне на мерките, за което ни дават техническа възможност законодателните промени, свързани с вдигането на извънредното положение.

Рекапитулацията на прегледа на ефективността на мерките от ПМС № 55 и на данните за стремително нарастващата безработица ни задължава да преосмислим мерките за подпомагане на заетостта и доходите в предприятията, пострадали от кризата, стартирана от коронавирусната пандемия.

АИКБ и другите организации на работодателите представяха многократно предложения за смекчаване на икономическите последици от извънредното положение върху икономиката, сред които бяха и необходимите изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. (ЗМДВИП), за да се промени така наречената мярка 60/40 на 60/0, което означава държавата да поеме 60 на сто от осигурителния доход на работник или служител (при съответните критерии) и това да е всичко, което неработещият работник получава като компенсация. Друго плащане от страна на предприятието с преустановена дейност или за съответната част при непълно работно време да не се дължи.

Мярката 60/0 е доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика (Германия). Тя освобождава предприятията, изпаднали в затруднения в следствие от коронакризата, от задължението да доплащат до 100% от загубения доход и да внасят осигуровки върху неизработени доходи. Тази мярка подкрепя реално заетостта и доходите на хората в предприятията – както напълно, така и частично прекратили дейността си или преминали на непълно работно време.

Въвеждането на подобна мярка ще предостави реална подкрепа на предприятията, които не разполагат със значителни финансови резерви, да запазят работните места и по този начин ще преодолеят основен порок на сега действащата мярка – 60/40.

Моделът 60/0 е значително по-справедлив и следователно ще бъде по-добре възприет и широкоприложим и за работодателите, и за работниците, които работят. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че

предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т.н. В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0.

Кризата с COVID-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложих се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката 60/0. Това е и германският модел на кризисно законодателство.

Също така АИКБ още веднъж потвърждава настояването си за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Investor.bg

✓ АИКБ: Мярката 60/40 е провал

Необходим е нов, по-адекватен подход към проблема по запазване на работните места, смятат индустриалците

Мярката за запазване на заетостта и защита на работните места, известна като 60/40, е провал. Ефектът от нея е нищожен. Това констатира в позиция от Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и заявяват необходимостта от нов, по-адекватен подход към проблема.

В контекста на започналата дискусия за частично облекчаване на мерките за ограничаване на пандемията на коронавируса COVID-19 АИКБ дава оценка на приложената досега мярка и уточнява, че всъщност мярката е „38/62“ (такова е действителното съотношение на участието в нетния доход на работника между държавата, след обратното получението от нея осигуровки и данък, и предприятието).

От АИКБ припомнят, че още в началото са дали мнение, че мярката е неработеща, тъй като не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските компании са изправени.

Като аргументи от асоциацията цитират резултатите от проведената в периода 31 март – 1 април 2020 г. експресна анкета на Българската стопанска камара относно готовността на фирмите да се възползват от нея. Резултатите от експресното допитване са на база 759 отговори и се вижда, че от нея са готови да се възползват не повече от 8% от всички работодатели. Едва 10% от тях са от областта на индустрията. 52% от анкетирания са заявили, че няма да я използват, защото не могат да осигурят останалите 40% плюс 100% осигуровки, 21%, защото не ги устройва, 7% не могат да гарантират заетост за двойно по-дълъг период, 4%, защото не могат да докажат изискването за 20% спад на оборота за референтния период.

От АИКБ посочват, че най-лошото за заетостта тепърва предстои. По данни на НАП броят подадени уведомления за прекратени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 176 261. Едновременно с това, броят подадени уведомления за сключени трудови договори е 70 603 за 2020 г. Така броят на новите безработни само за месец е 176 261 – 70 603 = 105 658 души, но реално е по-голям.

Направените социологически проучвания показват, че още 8% от работната сила очакват да бъдат съкратени, продължават с аргументите си от АИКБ. Ако тази заплаха се сбъдне за половината от тях, България ще започне своето излизане от коронавирусната криза с 15-процентова безработица, което е еквивалентно на 500 хил. безработни лица, изчисляват от работодателската организация.

Мярката 38/62 вместо да способства за запазване на работните места чрез разумно компенсиране, направи запазването на заетостта невъзможно или неизгодно, разпореждайки работникът да получи брутно си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд. При това положение предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, отколкото да заплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд и при никакви приходи за предприятието, казва се в становището.

И тогава обезщетението за безработица в същия месечен размер се поема напълно от държавата при това за по-дълъг период (до една година), държавата се лишава от приходи от осигуровки и данък, работникът губи работата си и се създава предпоставка за включването му в сивия сектор впоследствие, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малък нетен разход от държавата, изтъкват от организацията.

На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта, анализират от АИКБ. А предприятията, в които са заети над ¼ от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката.

Така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци). С тези действия способността на мярката „38/62“ да подкрепи запазването на работните места беше обречена още от самото начало, коментират още от Асоциацията.

Според тях мярката 60/0 е доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика (Германия). Тя освобождава предприятията, изпаднали в затруднения в следствие от коронакризата, от задължението да доплащат до 100% от загубения доход и да внасят осигуровки върху неизработени доходи.

Те настояват за преосмисляне на мерките с вдигането на извънредното положение.

Въвеждането на подобна мярка ще предостави реална подкрепа на предприятията, които не разполагат със значителни финансови резерви, да запазят работните места и по този начин ще преодолеят основен порок на сега действащата мярка – 60/40, смятат от АИКБ.

Моделът 60/0 е значително по-справедлив и следователно ще бъде по-добре възприет и широкоприложим и за работодателите, и за работниците, които работят. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т.н. В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0.

Индустриалците настояват за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Позицията е изпратена до заместник министър-председател по икономическата и демографската политика Марияна Николова, министъра на труда и социалната политика Деница Сачева, министъра на финансите Владислав Горанов и министъра на икономиката Емил Караниколов.

[НОВА ТВ](#)

✓ АИКБ с критична позиция за мярката 60/40

От Асоциацията смята, че е необходим нов, по-адекватен подход към проблема

Днес, когато ни делат броени дни от отмяната на извънредното положение и започваме дискусията за частично облекчаване на мерките за ограничаване на пандемията от коронавируса COVID-19, АИКБ предлага своята обективна оценка на приложената досега мярка, конкретно насочена в защита на работните места и заетостта, станалата вече нарицателна мярка, уредена посредством Закона за извънредно положение и в ПМС № 55, мярката „38/62“ (такова е действителното съотношение на участието в нетния доход на работника между държавата, след обратно получените от нея осигуровки и данък, и предприятието), придобила широка популярност с невярното „60/40“, започва анализ на работодателската организация.

Оценки на мярката „38/62“ бяха давани както от представителните на национално равнище организации на работодателите, така и от други браншови организации, но и от отделни предприятия и компании. АИКБ първа алармира за това, че мярката е неработеща, тъй като не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските компании са изправени, а погрешно транспонира опита на водещи европейски икономики като Германия и Австрия.

Показателни са и резултатите от проведената в периода 31 март – 1 април 2020 г. експресна анкета на Българската стопанска камара относно готовността на фирмите да се възползват от мярката „38/62“ за компенсирани на работодателите, пострадали от кризата, предизвикана от разпространението на COVID-19. Резултатите от експресното допитване са на база 759 отговорили и на анкетата, и на резултатите от нея трябва да се гледа сериозно. От получените и публикувани резултати ясно се вижда, че от мярката „38/62“ са готови да се възползват не повече от 8 % от всички работодатели, от които:

- 44 % са с персонал до 10 души;
- 55 % работят в сферата на услугите;
- 35 % са в сферата на търговията;

Едва 10 % са от областта на индустрията. Вижда се нищожният интерес към мярката - от страна на всички предприятия и особено на тези от индустрията, чиито дял е нищожен и пренебрежимо малък;

48 % работят при непълно работно време, въведено с вътрешна заповед;

37 % са прекратили работа изцяло след заповедта на министъра на здравеопазването;

15 % са с изцяло прекратена работа с вътрешна заповед, поради неблагоприятната пазарна ситуация.

За приемливостта на мярката говори още по-лошо структурата на предприятията и компаниите, които не възнамеряват да се възползват от нея. **НЯМА** да я използват:

- 52 % от анкетираните, защото: „Не могат да осигурят останалите 40% плюс 100 % осигуровки“;
- 21 % от анкетираните, защото: „Не ги устройва“;
- 7 % от анкетираните, защото: „Не могат да гарантират заетост за двойно по-дълъг период“;
- 4 % от анкетираните, защото: „Не могат да докажат изискването за 20 % спад на оборота за референтния период“.

Вижда се, че 80 % от анкетираните предприятия и компании заявяват, че имат нужда, но няма да използват мярката „38/62“, поради нейната негодност.

Едва 8% от анкетираните могат да бъдат отнесени към категорията на колебаещите се. Това са тези 8%, които отговарят, че „още не знаят – необходимо е да направят разчети, доколко мярката им е изгодна“.

Според национално-представителното изследване на „Алфа рисърч“, проведено в периода 13-22 април сред 500 стопански субекта у нас, 79% от фирмите търпят преки или косвени загуби от Covid-19, а най-неодобряваната от бизнеса е мярката 60/40.

Нека видим как стоят нещата с реалното използване на мярката „38/62“, според данните, които Националният осигурителен институт (НОИ) публикува на сайта си – Таблица 1.

Таблица 1.

**Данни за компенсациите, които са изплатени на работодателите
по ПМС № 55 от 2020 година,
(данни за 15.04.2020, 21.04.2020, 24.04.2020, 28.04.2020 и 30.04.2020)**

№	Дата	Брой фирми	0 - 9	10 – 50	51 - 100	101 - 250	Над 250
1	15.04.2020	68	51	14	2	0	1
2	21.04.2020	210	162	35	6	3	4
3	24.04.2020	455	352	79	16	8	0
4	28.04.2020	631	495	108	12	13	3
5	30.04.2020	597	467	113	11	4	2
	Общо:	1961	1527	349	47	28	10

В Таблица 1. са обобщени данните, предоставени публично от НОИ в периода от 15.04.2020 до 30.04.2020 година, включително. Трябва да се отбележи, че някои фирми присъстват в плащанията за повече от една дата – извършавани са плащания за една и съща фирма на различни дати, в рамките на месец март. Дори и с посоченото дублиране, ефектът от мярката е меко казано скромно. Ако се загърбят учтивостта и деликатността, ефектът е микроскопичен. Да сравним данните за броя предприятия, получили компенсация по ПМС № 55, тоест по мярката „38/62“ с прогнозата на АИКБ и на Института за устойчиво икономическо развитие за колко предприятия по сектори ще бъдат в затруднено положение и риск от съкращаване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение. При сравнението се съпоставят броят на фирмите, получили помощ под формата на компенсация по ПМС № 55 до 30.04.2020 година включително, с броя на фирмите, които се смята, че ще изпитват затруднения за запазване на персонала и работата към датата на вдигане на извънредното положение, тоест – имали са най-голяма необходимост от подкрепа в този критичен период. Едно такова съпоставяне е значително по-благоприятно при оценката на ефекта от мярката „38/62“ в сравнение със съпоставянето с общия брой фирми в страната за 2018 година според данните на НСИ (Таблицы 2-4).

Таблица 2.

Брой предприятия по сектори и групи според броя на заетите в тях лица за 2018 г³.

Сектори по КИД-2008	Общо	0-9	10-19	20-49	50-249	250+
Добивна промишленост	338	218	43	34	31	12
Преработваща промишленост	31486	24006	2850	2666	1679	285
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1698	1565	60	29	26	18
Доставяне на води; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	787	533	70	81	65	38
Строителство	20539	17349	1620	1018	517	35
Търговия; ремонт на автомобили и мотоцикл.	142028	134261	4502	2367	818	80
Транспорт, складиране и пощи	23321	21212	1153	633	272	51
Хотелство и ресторантьорство	27182	24156	1742	935	328	21
Създаване и разпространение на информация и творчески продукти; далекосъобщения	14321	13081	548	427	220	45
Операции с недвижими имоти	23316	22774	354	Конф.	Конф.	5
Професионални дейности и научни изследвания	46091	44793	815	343	123	17
Административни и спомогателни дейности	11749	10490	507	423	258	71
Ремонт на компютърна техника, на лични и домашни вещи	3432	3396	25	Конф.	Конф.	няма

Таблица 3.

Прогноза колко предприятия по сектори ще продължават да работят, без да изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение – умерен и песимистичен сценарий

Сектори по КИД-2008	Общо	Умерена %	Брой	Песимист %	Брой
Добивна промишленост	338	25 %	85	16 %	53
Преработвателна промишленост	31486	33 %	10495	15 %	4723
Производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия и на газообразни горива	1698	38 %	645	17 %	290
Доставяне на вода; канализационни услуги; управление на отпадъци и възстановяване	787	49 %	387	34 %	270
Строителство	20539	17 %	3490	8 %	1643
Търговия; ремонт на автомобили и мотоцикл.	142028	15 %	21300	9 %	12780
Транспорт, складиране и пощи	23521	55 %	12826	40 %	9328
Хотелиерство и ресторантьорство	27182	0 %	0	0 %	0
Създаване и разпространение на информационни и творчески продукти; далекосъобщения	14321	24 %	3437	8 %	1146
Операции с недвижими имоти	23316	18 %	4197	9 %	2098
Професионални дейности и научни изследвания	46091	46 %	21200	21 %	9679
Административни и спомогателни дейности	11749	25 %	2937	11 %	1292
Ремонт на компютърна техника, на лични и домашни вещи	3432	30 %	1029	10 %	343
	346288	23,69 %	82028	12,60 %	43645

Таблица 4.

Брой на фирмите, които според прогнозата ще изпитват затруднения за запазване на персонала към деня на вдигане на извънредното положение. Дял в проценти на фирмите, които са получили компенсации по ПМС № 55 от броя на фирмите, сирели работа, според трите сценария – оптимистичен, умерен и песимистичен

Общо	%	Оптимистичен	%	Умерен	%	Песимистичен	%
346288	0,566 %	186735	1,050 %	264260	0,742 %	302643	0,648 %

От представените изчисления се вижда, че мярката за изплащане на компенсации „38/62“ към този момент има нищожен ефект. Причините за това многократно бяха анализирани и изтъквани в предишни становища на АИКБ, като и на останалите представителни работодателски организации. Те са във вродените дефекти на разглежданата мярка, която е неработеща и непригодна точно за тези компании и предприятия, които наистина имат нужда от помощ в кризисната ситуация.

Необходимо е да се предприемат нови, адекватни мерки, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно и най-лошото тепърва предстои.

Ако използваме данните, предоставени ни от Националната агенция по приходите (НАП), ще видим, че броят подадени уведомления за прекратени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 176 261 за 2020 г. Едновременно с това, броят подадени уведомления за сключени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 70 603 за 2020 г. Свивът в заетостта е на лице. За периода 13 март 2020 – 13 април 2020 г. броят на новите безработни е 176 261 – 70 603 = 105 658 души. Хората, останали без работа САМО за месец, са над 105 хиляди. Лошата новина е, че броят на новите безработни със сигурност е значително по-голям. Трябва да се има предвид, че горното изчисление не включва нетната безработица (брой на съкратените работници, намален с броя на работниците, започнали работа) за времето до 13 март (кризата започна преди тази дата). Не са включени и новите безработни от периода след 13 април. Умишлено не добавяме и новите безработни от сивия сектор и „вносните“ безработни, които са завръщащи се от чужбина безработни българи, т. к. те по дефиниция не могат да се ползват от мярката.

По последни данни на „Галъп Интернешънъл“ към настоящия момент сумарната безработица в страната е 10,3%. Ако приемем, че в началото на кризата безработицата е била 4,2 %, то само за месец и половина вече е налице ръст от 6,1 %, което е застрашително и крайно обезпокоително.

Още по-лошо е това, че направените социологически проучвания показват, че още 8 % процента от работната сила очакват да бъдат съкратени. Ако тази заплаха се сбъдне за половината от тях, България ще започне своето излизане от коронавирусната криза с 15-процентова безработица, което е еквивалентно на 500 хил. безработни лица.

Трактовка на емпиричните данни за ръста на безработицата и ефекта от мярката по ПМС № 55 е неправилна. Правят се съпоставки и успоредници между данни за новите безработни от Агенцията по заетостта (АЗ), които са непълни (далеч не всички останали без работа се регистрират в АЗ) и данните за броя на работниците, заявени да получат средства по ПМС № 55. Това по принцип е неправилно, защото компенсации могат да бъдат получени за една седмица по ПМС № 55 и

след още една седмица лицата, получили компенсации, могат да бъдат съкратени и да получават обезщетения за безработни 52 седмици. Това по „методиката“ на МТСП би отчетено като победа или в най-лошия случай като 1:1. А то в действителност е 2:52. Ако мярката беше адекватна, то обезщетенията, платени по ПМС № 55, щяха да бъдат в пъти повече от платените обезщетения за нови безработни. А те са в пъти по-малко. Платени са за един месец под 8 млн. лева при бюджет от 1000 млн. лева (един милиард)! За един месец – под 1% от планираното.

Мярката 38/62 вместо да способства за запазване на работните места чрез разумно компенсиране, направи запазването на заетостта невъзможно или неизгодно, разпореждайки работникът да получи брутно си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд. При това положение предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, отколкото да заплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд и при никакви приходи за предприятието. И тогава обезщетението за безработица в същия месечен размер се поема напълно от държавата при това за по-дълъг период (до една година), държавата се лишава от приходи от осигуровки и данък, работникът губи работата си и се създава предпоставка за включването му в сивия сектор впоследствие, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малък нетен разход от държавата.

Мярката "38/62" има за резултат това, че неработещите живеят по-добре от работещите си колеги, защото:

- а) получават същата заплата;
- б) имат по-малко разходи;
- в) имат повече свободно време;
- г) изразходват по-малко енергия;
- д) изложени са на по-малко рискове.

Не намерихме друг такъв пример никъде по света.

Такова плащане се явява доход, който замества неизработения и следователно недължим трудов доход на работника или служител вкъщи във времето, през което той не полага труд.

Държавата широко прокламира, че предоставя държавна помощ, но на практика плащанията са част от дължимите помощи за настъпването на риска „безработица“, които тя ще трябва да плати на същите работници, ако бъдат съкратени. Само че ще дължи тези помощи за безработица за срок до 12 месеца, а не за 3 месеца, какъвто е срокът на компенсация, и няма да получи обратно близо 3/5 от сумата под формата на данък и осигуровки

На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над ¼ от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката. 344 000 фирмени сметки са до 1000 лв. по данни на БНБ. Така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци).

Работодателските организации коректно предупредиха за тези неадекватни моменти в ПМС № 55, но в дадения случай мнението им не беше взето под внимание.

Така с тези действия способността на мярката „38/62“ от ПМС № 55 да подкрепи запазването на работните места беше обречена още от самото начало. Работодателите, към които беше насочена тази мярка, не бяха способни да издържат при прилагането ѝ. Общо взето – сбъднаха се всички негативни очаквания, за които АИКБ и другите организации на работодателите предупреждаваха многократно. В момента ние не пледираме колко сме били прави, а настояваме за преосмисляне на мерките, за което ни дават техническа възможност законодателните промени, свързани с вдигането на извънредното положение.

Рекапитулацията на прегледа на ефективността на мерките от ПМС № 55 и на данните за стремително нарастващата безработица ни задължава да преосмислим мерките за подпомагане на заетостта и доходите в предприятията, пострадали от кризата, стартирана от коронавирусната пандемия.

АИКБ и другите организации на работодателите представяха многократно предложения за смекчаване на икономическите последици от извънредното положение върху икономиката, сред които бяха и необходимите изменения и допълнения в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. (ЗМДВИП), за да се промени така наречената мярка 60/40 на 60/0, което означава държавата да поеме 60 на сто от осигурителния доход на работник или служител (при съответните критерии) и това да е всичко, което неработещият работник получава като компенсация. Друго плащане от страна на предприятието с преустановена дейност или за съответната част при непълно работно време да не се дължи.

Мярката 60/0 е доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика (Германия). Тя освобождава предприятията, изпаднали в затруднения в следствие от коронакризата, от задължението да доплащат до 100% от загубения доход и да внасят осигуровки върху неизработени доходи. Тази мярка подкрепя реално заетостта и доходите на хората в предприятията – както напълно, така и частично прекратили дейността си или преминали на непълно работно време.

Въвеждането на подобна мярка ще предостави реална подкрепа на предприятията, които не разполагат със значителни финансови резерви, да запазят работните места и по този начин ще преодолеят основен порок на сега действащата мярка – 60/40.

Моделът 60/0 е значително по-справедлив и следователно ще бъде по-добре възприет и широкоприложим и за работодателите, и за работниците, които работят. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че

предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т.н. В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0.

Кризата с COVID-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложих се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката 60/0. Това е и германският модел на кризисно законодателство.

Също така АИКБ още веднъж потвърждава настояването си за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Дарик

✓ АИКБ: Трябват адекватни антикризисни мерки, положението на пазара на труда се влошава

Според Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) е необходимо да се предприемат нови, адекватни антикризисни мерки в подкрепа на бизнеса, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно и най-лошото тепърва предстои. Това е записано в позицията на АИКБ, разпространена от пресцентъра на работодателската организация. В нея се настоява за преосмисляне на мерките за подпомагане на заетостта и доходите в предприятията, пострадали от кризата заради коронавирусната пандемия, за което, според Асоциацията, дават техническа възможност законодателните промени, свързани с вдигането на извънредното положение.

В позицията си Асоциацията аргументира твърдението си за провала на мярката "60/40" с данни от публични анкети и проучвания за интереса на фирмите към нея на Българската стопанска камара, "Алфа ризърч", Националния осигурителен институт, според които мярката към момента на проучванията има нищожен ефект.

Позовавайки се на данни от Националната агенция по приходите, както и на последни данни на "Галъп Интернешънъл", според които към настоящия момент сумарната безработица в страната е 10,3 на сто и социологически проучвания, които показват, че още 8 на сто процента от работната сила очакват да бъдат съкратени, от АИКБ заявяват, че ако тази заплаха се сбъдне за половината от тях, България ще започне своето излизане от коронавирусната криза с 15-процентова безработица, което е еквивалентно на 500 хил. безработни.

Според АИКБ мярката "60/40", която те определят като "38/62", вместо да способства за запазване на работните места чрез разумно компенсиране, е направила запазването на заетостта невъзможно или неизгодно, разпореждайки работникът да получи брутно си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд.

Според АИКБ на практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над три четвърти от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката.

От организацията изтъкват, че е нужно с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично и допълват, че такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката "60/0", което е и германският модел на кризисно законодателство.

Също така, АИКБ още веднъж потвърждава настояването си за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Дума

✓ АИКБ обяви мярката 60/40 за провал

Мярката за запазване на заетостта и защита на работните места, известна като 60/40, е провал. Ефектът от нея е нищожен. Това констатира в позицията Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) и заявява необходимостта от нов, по-адекватен подход към проблема.

По оценка на АИКБ мярката е 38/62. Такова, според организацията, е действителното съотношение между държавата и работодателите.

От АИКБ припомнят, че още в началото са дали мнение, че мярката е неработеща. Резултатите от допитване показват, че от нея са готови да се възползват 8% от всички работодатели. Едва 10% от тях са от областта на индустрията. 52% от анкетираните са заявили, че няма да я използват, защото не ги устройва.

От АИКБ посочват, че най-лошото за заетостта тепърва предстои и реалният брой на новите безработни е по-голям от обявените 100 хил. души. Според организацията България ще започне своето излизане от кризата с 15-процентова безработица, което е 500 хил. безработни.

На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от мярката, за да запазят заетостта, анализират от АИКБ. Така вложеният обществен ресурс за запазване на заетостта няма да постигне целта си, а държавата ще понесе големи загуби веднага (обезщетения за безработни) и много по-големи загуби в средносрочен план (непроизведен БВП и несъбрани данъци).

От АИКБ настояват за преосмисляне на мерките с вдигането на извънредното положение. Като пример те дават мярката 60/0, доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика. Индуриалците настояват за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Actualno.com

✓ АИКБ нарекоха схемата 60 на 40 провал, увеличавала безработицата

Асоциацията на индустриалния капитал в България (АИКБ) отново настоява за мярка 60 на 0. В своя позиция организацията нарича провал мярката 60 на 40 и твърдо настоява, че тя е 38 на 62. Според нея такова е действителното съотношение на участието в нетния доход на работника между държавата, след обратното получаване от нея осигуровки и данък, и предприятието.

Документът е изпратен до вицепремиера и председател на тристранката Марияна Николова, до социалния министър Деница Сачева, до финансовия министър Владислав Горанов и до министъра на икономиката Емил Караниколов.

От организацията припомнят резултатите от проведената в периода 31 март – 1 април 2020 г. експресна анкета на Българската стопанска камара (БСК) за готовността на фирмите да се възползват от мярката 38 на 62 за компенсиране на работодателите, пострадали от кризата. Резултатите от експресното допитване са на база 759 отговори и от тях се вижда, че от нея са готови да се възползват не повече от 8% от всички работодатели.

Според национално-представителното изследване на „Алфа рисърч“, проведено в периода 13-22 април сред 500 стопански субекта у нас, 79% от фирмите търпят преки или косвени загуби заради коронавируса, а най-неодобряваната от бизнеса е мярката 60 на 40.

Необходимо е да се предприемат нови, адекватни мерки, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно и най-лошото тепърва предстои, се казва в позицията.

От асоциацията цитират данни, предоставени им от Националната агенция по приходите и според тях броят подадени уведомления за прекратени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 176 261 за 2020 г. Едновременно с това подадени уведомления за сключени трудови договори с дата на деклариране в периода 13 март – 13 април е 70 603 за 2020 г. Сривът в заетостта е на лице. За периода 13 март 2020 – 13 април 2020 г. броят на новите безработни е 105 658 души. Хората, останали без работа само за месец, са над 105 хиляди. Лошата новина е, че броят на новите безработни със сигурност е значително по-голям. Трябва да се има предвид, че горното изчисление не включва броя на съкратените работници, намален с броя на работниците, започнали работа за времето до 13 март (кризата започна преди тази дата). Не са включени и новите безработни от периода след 13 април. Умишлено не добавяме и новите безработни от сивия сектор и „вносните“ безработни, които са завръщащи се от чужбина безработни българи, т. к. те по дефиниция не могат да се ползват от мярката.

По последни данни на „Галъп Интернешънъл“ към настоящия момент сумарната безработица в страната е 10,3%. Ако приемем, че в началото на кризата безработицата е била 4,2 %, то само за месец и половина вече е налице ръст от 6,1 %, което е застрашително и крайно обезпокоително. Още по-лошо е това, че направените социологически проучвания показват, че още 8% процента от работната сила очакват да бъдат съкратени. Ако тази заплаха се сбъдне за половината от тях, България ще започне своето излизане от коронавирусната криза с 15-процентова безработица, което е еквивалентно на 500 хил. безработни лица.

Според АИКБ, ако мярката е била адекватна, то обезщетенията, платени по ПМС № 55, са щели да бъдат в пъти повече от платените обезщетения за нови безработни. А те са в пъти по-малко. Платени са за един месец под 8 млн. лева при бюджет от 1000 млн. лева (един милиард)! За един месец – под 1% от планираното.

Мярката 38/62 вместо да способства за запазване на работните места чрез разумно компенсиране, направи запазването на заетостта невъзможно или неизгодно, разпореждайки работникът да получи брутно си трудово възнаграждение (т.е. цялото си възнаграждение) за времето, през което не полага труд.

При това положение предприятието е принудено да освободи работника, за когото е забранено или не може да осигури работа, отколкото да заплаща на същия работник пълно възнаграждение срещу никакъв труд и при никакви приходи за предприятието. И тогава обезщетението за безработица в същия месечен размер се поема напълно от държавата при това за по-дълъг период (до една година), държавата се лишава от приходи от осигуровки и данък, работникът губи работата си и се създава предпоставка за включването му в сивия сектор впоследствие, вместо той да бъде запазен в заетост с по-малък нетен разход от държавата.

На практика финансирането е насочено основно към предприятия, които са в относително най-добро състояние, които разполагат със значителни резерви и не се нуждаят особено от нея, за да запазят заетостта. А предприятията, в които са заети над ? от работещите българи, нямащи финансови средства, за да доплатят до нетното възнаграждение на

работника (че и осигуровки върху тях), на практика няма да могат да участват в мярката. 344 000 фирмени сметки са до 1000 лв. по данни на БНБ.

„В момента ние не пледираме колко сме били прави, а настояваме за преосмисляне на мерките, за което ни дават техническа възможност законодателните промени, свързани с вдигането на извънредното положение, пише в позицията им“, пише в позицията до министрите. Рекапитулацията на прегледа на ефективността на мерките от постановление № 55 и на данните за стремително нарастващата безработица ни задължава да преосмислим мерките за подпомагане на заетостта и доходите в предприятията, пострадали от кризата, стартирана от коронавирусната пандемия. Асоциацията дава пример с мярката 60 на 0, която доказала пригодността си в ЕС като добра европейска практика (Германия). Настоява да се въведе и у нас, защото подкрепя реално заетостта и доходите на хората в предприятията – както напълно, така и частично прекратили дейността си или преминали на непълно работно време. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т.н.

В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0, дават пример работодателите. АИКБ настоява с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично.

Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде 60/0. Това е и германският модел на кризисно законодателство. Асоциацията още веднъж потвърждава настояването си за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

[В. Банкеръ](#)

✓ Българският бизнес предупреждава: Положението на пазара на труда се влошава главоломно

Бизнесът настоява, след като отпадне извънредното положение, държавата да реагира спешно и да спаси работните места. Необходимо е да се предприемат нови, адекватни антикризисни мерки в подкрепа на бизнеса, защото положението на пазара на труда се влошава главоломно и най-лошото тепърва предстои. Асоциация на индустриалния капитал в България предлага своята оценка на приложената досега мярка, конкретно насочена в защита на работните места и заетостта, придобила широка популярност като „60/40“.

Според асоциацията мярката е неработеща, тъй като не отговаря на реалните предизвикателства, пред които българските компании са изправени, а и погрешно транспонира опита на водещи европейски икономики като Германия и Австрия. Показателни са и резултатите от проведената в периода 31 март – 1 април 2020 г. експресна анкета на Българската стопанска камара относно готовността на фирмите да се възползват от мярката „38/62“ за компенсиране на работодателите, пострадали от кризата, предизвикана от разпространението на COVID-19. Резултатите от експресното допитване са на база 759 отговорили и на анкетата, и на резултатите от нея трябва да се гледа сериозно. От получените и публикувани резултати ясно се вижда, че от мярката „38/62“ са готови да се възползват не повече от 8 % от всички работодатели, от които:

- 44 % са с персонал до 10 души;
- 55 % работят в сферата на услугите;
- 35 % са в сферата на търговията;
- Едва 10 % са от областта на индустрията. Вижда се нищожният интерес към мярката – от страна на всички предприятия и особено на тези от индустрията, чиито дял е нищожен и пренебрежимо малък;
- 48 % работят при непълно работно време, въведено с вътрешна заповед;
- 37% са прекратили работа изцяло след заповедта на министъра на здравеопазването;
- 15% са с изцяло прекратена работа с вътрешна заповед, поради неблагоприятната пазарна ситуация.

За приемливостта на мярката говори още по-лошо структурата на предприятията и компаниите, които не възнамеряват да се възползват от нея.

Няма да я използват:

- 52 % от анкетираните, защото: „Не могат да осигурят останалите 40% плюс 100% осигуровки“;
- 21 % от анкетираните, защото: „Не ги устройва“;
- 7 % от анкетираните, защото: „Не могат да гарантират заетост за двойно по-дълъг период“;
- 4 % от анкетираните, защото: „Не могат да докажат изискването за 20 % спад на оборота за референтния период“.

Според бизнеса моделът 60/0 е значително по-справедлив и следователно ще бъде по-добре възприет и широкоприложим и за работодателите, и за работниците, които работят. Това в крайна сметка ще доведе до по-ефективно използване на предвидените средства, респективно – до запазване на по-голям брой работни места. Трябва да се посочи, че предложеното, платимо от държавата плащане от 60%, е силно занижено спрямо много страни в ЕС и ОИСР – като Австрия (90%, 85%, 80%), Великобритания (80%), Швейцария (80%), Словения (80%), Дания (75%), Латвия (75%), Канада (75%), Кипър (70%) и т.н. В съседна Румъния, с която обичаме да се сравняваме, мярката е във вида 75/0.

„Кризата с COVID-19 отново завари българската държава и общество без предварителна подготовка, отново бяхме изненадани и неподготвени. Наложих се в ускорени срокове и извънредни ситуации да се изработва антикризисно

законодателство с влошено качество и без ясна оценка за въздействието му. В разгара на всяка криза управляващите започват да изработват и предлагат антикризисни мерки за подкрепа на заетостта, за повишаване на ликвидността, за социално подпомагане на изпадналите в социална криза хора и т.н. Вместо това трябва с широк обществен консенсус да бъдат приети няколко безспорни антикризисни мерки, насочени към всяка проблемна област, които при настъпване на кризисна ситуация да действат автоматично. Такава мярка за запазване на заетостта в период на икономическа криза може да бъде мярката 60/0. Това е и германският модел на кризисно законодателство", казват работодателите.

Затова бизнесът настоява за разработване на комплекс от мерки за излизане от кризата, който в максимална степен да отрази възможните допълнителни негативни ефекти от пандемията и да предложи адекватни и последователни мерки за по-бързо възстановяване на нормалността в обществото и на икономиката.

Важни обществено-икономически и политически теми

БНР

✓ Правната комисия в НС гледа на първо четене промени в Закона за здравето

Правната парламентарна комисия ще обсъжда на първо четене промените в Закона за здравето, с които се уреждат мерките за предпазване, ограничаване и преодоляване на последиците от разпространението и заразата с вируса на Covid-19 за времето след прекратяване на извънредното положение.

Те трябва да влязат в сила от 13 май, когато приключва и самото извънредно положение. Предложените от мнозинството разпоредби дават право на министъра на здравеопазването да разпорежда противоепидемични мерки и след изтичането на срока на извънредното положение.

Предлагат се изменения, свързани със задължителна изолация и болнично лечение, и се уреждат условията и редът за задължителна изолация на хора със заразни болести, на контактните с тях лица и на лица, които са влезли на територията на страната от други държави.

С изменения в други закони пък се удължават сроковете на мерките за социално-икономическа и финансова подкрепа, за да действат те и след края на извънредното положение.

✓ Брюксел даде зелена светлина за мерките срещу кризата в земеделието

Вече са публикувани официално регламентите, които дават правно основание на държавите членки на Европейския съюз да започнат на своя територия специалното подпомагане, което Европейската комисия осигурява на сектор „Земеделие“ за борба с кризата, причинена от Covid-19. Българската държава вече обяви част от мерките, които предприема за подпомагане на селското стопанство.

Земеделието и селските райони са единствената обща политика на ЕС и субсидиите за тази политика идват от бюджета на съюза, коментира пред "Хоризонт" председателят на Института за агростратегии Светлана Боянова.

Брюксел дава зелена светлина на няколко типа мерки. Една от тях е директната подкрепа за фермерите и за селските райони.

„Например да се дават в рамките на Програмата за развитие на селските райони до 200 хиляди евро на фермери и на други земеделски бизнеси в селските райони, заеми с ниска лихва или гаранции за покриване на техните оперативни разходи“, поясни Светлана Боянова в предаването "Преди всички".

Позволяват се и по-високи авансови плащания – както за директните плащания, така и за някои от мерките в Програмата за развитие на селските райони.

В рамките на държавния бюджет могат да се предоставят и държавни помощи в рамките на 100 хиляди евро на ферма и до 800 хиляди евро за преработвателните предприятия, уточни Боянова.

Някои от мерките са свързани с повече административна гъвкавост – например удължаване на срокове за подаване на документи.

При мерките, свързани с пазара, има предвидени варианти маслото, сиренето и месото да могат да се складират частно, за да се намали предлагането на пазара на такива продукти поради свитото потребление.

„Да ги компенсират фермерите за това, че ще ги съхраняват за известен период от време, което струва пари. В годините ние не направихме организации на производители, а реално тези пазарни мерки се прилагат през организации на производителите, не на индивидуални фермери. Оттук тръгва цялата „сложност“ в прилагането на тези мерки в България“, коментира Светлана Боянова.

Не повече от 1% от бюджета на Програмата за развитие на селските райони, или 56 милиона лева за България, може да се използва и за т.нар. хоризонтално подпомагане с директни суми за земеделските производители и малки агрохранителни бизнеси. Това е и мярката, която изглежда най-атраaktivна на българска почва.

Оттук нататък трябва много внимателно да видим кого подпомагаме и за какво, категорична е Светлана Боянова.

✓ Възстановяват "синя" и "зелена" зона в София, в Бургас - само "синята"

От днес "синята" и "зелена" зона за паркиране в **София** вече се заплащат. Нарушителите ще бъдат глобявани, а паркираните автомобили, които пречат на движението, ще бъдат репатрирани принудително. Заради неспазване на правилника за движение в града се налага да бъдат отворени зоните за платено паркиране, обясни зам.-кметът по транспорт Кристиан Кръстев:

"Вече са стотици жалбите, свързани със "зелената" и "синята" зона. И те не са само от граждани, които са ползватели, живущи в съответните зони. Изключително много нарушения на Закона за движение по пътищата се случват. Създават се предпоставки за пътнотранспортни произшествия. Мерките, които ние предприемаме са и нашата отговорност и към финансирането на транспорта, защото е ясно, че приходите от "зелена" и "синя" зона подпомагат дейността на градския транспорт, а нашата идея е да имаме по-чист, по-екологичен транспорт и съответно това да се случва в дългосрочен аспект, а не да гледаме краткосрочно за месец-два какво се случва."

Безплатното паркиране в центъра на София беше въведено като временна мярка в борбата със заразата от коронавирус. От днес ще започне да функционира и "синята" зона за платено паркиране в Бургас. Тя ще е с работно време от 9:00 до 19:00 ч. в работни дни. От 11 май ще започнат да функционират нови две подзони към сегашната схема- зона 22 в квартала "Възраждане", и зона 23 в комплекса "Братя Миладинови". Това съобщиха от пресслужбата на Община Бургас. Към този момент "зелената" зона остава безплатна.

✓ Бизнес активността в еврозоната почти напълно замря през април заради коронавируса

Икономическата активност в еврозоната почти спря през миналия месец, тъй като въведените от европейските правителства строги карантинни мерки за ограничаване разпространението на Covid-19 доведоха до масово затварянето на предприятия, магазини и ресторанти, показват резултати от редовното проучване на агенция IHS Markit сред европейските мениджъри.

Индексът PMI, измерващ общата бизнес активност в региона на единната валута, се свлече през април до рекордно историческо дъно от едва 13,6 пункта спрямо 29,7 пункта през март. Това е най-ниското ниво на индекса от началото на проучването на IHS Markit, което започна през 1998 г.

По този начин индексът PMI падна страшно дълбоко в негативна територия (под важното ниво от 50 пункта), което е знак за почти пълно замиране на бизнес дейността.

"Степента на икономически спад в еврозоната през април бе придружен от рекордни спадове във всяка страна членка, като бяха отбелязани безпрецедентни темпове на свиване както при промишления, така и в сектора на услугите", посочи главният бизнес икономист на IHS Markit Крис Уилямсън.

"Тъй като голяма част от икономиката в региона затвори, докато заразените с Covid-19 скочиха много силно, икономическите данни за април неизбежно щяха да бъдат лоши, но въпреки това мащабът на спада все още изглежда доста шокиращ", допълни той.

Според Крис Уилямсън досегашните резултати от PMI проучването предполагат, че БВП на еврозоната ще се сви със 7,5% през второто тримесечие.

Затворените ресторанти, барове и други развлекателни дейности, отменените ваканции и рестрикциите при пътуванията засегнаха много тежко доминиращата в еврозоната сфера на услугите.

Съответният PMI индекс на бизнес активността при услугите се срина през април до ново рекордно дъно от едва 12,0 пункта от 26,4 пункта през март - далеч под важната бариера от 50 пункта, която е водораздел между спад и растеж на икономическата активност.

Според данни на IHS Markit от началото на седмицата, промишленият PMI индекс пък падна от 44,5 пункта през март до 33,4 пункта, достигайки най-ниско ниво от средата на 1997., когато започна това проучване.

Общият PMI индекс, измерващ трудовата заетост, се срина през април до 33,4 пункта от 42,2 пункта през март, което е най-драматичното темпо на съкращаване на персонал в историята на проучването на IHS Markit.

Някои страни в региона започнаха бавно да облекчават строгите ограничителни мерки, с оглед на което индексът на бизнес очакванията в сектора на услугите се повиши през април до 34,3 пункта от 33,5 пункта през март.

"Въпреки че скоростта на спада на икономическата активност може да отслабне през следващите месеци, ние не очакваме да видим съществени признаци на възстановяване до втората половина на годината и вероятно ще изминат няколко години, преди загубите на БВП заради коронавирусната пандемия да бъдат напълно компенсирани", предупреди Крис Уилямсън.

✓ Изненадващо нарастване на китайския износ през април

Китайският експорт нарасна изненадващо през април за пръв път от началото на годината главно поради увеличени доставки за Югоизточна Азия и за страните от инициативата на Пекин "Един пояс, един път".

Износът от Китай се увеличи през април с 3,5% спрямо година по-рано след спад с 6,6% през март, показват данни на Генералната митническа администрация на страната. Това представлява първо нарастване на китайския експорт от декември 2019 г. насам.

Покачващият се износ може да разхлаби част от натиска, на който беше подложен промишленият сектор на втората по сила световна икономика, след като коронавирусната пандемия потисна търсенето и прекъсна производствените вериги за доставки.

Въпреки това перспективите за китайския износ остават неясни, тъй като здравната криза по света предизвиква страхове от дълбока глобална рецесия. Забавянето на глобалния растеж и увеличаващите се загуби на работни места вероятно ще намалят търсенето и на китайски стоки в следващите месеци.

В същото време вноса се сви с 14,2% след понижение с 0,9% през март, отбелязвайки най-силен спад от януари 2016 г. Спадът на вноса се дължеше на отслабване на вътрешното търсене и потребление, както и на понижаване на цените на суровините. Замирането на икономическата активност извън Китай заради въведените извънредни антивирусни ограничителни мерки пък нанесе тежък удар върху доставките за китайските вносители.

Силният спад на вноса и увеличеният износ доведоха до рязко разширяване на китайския търговски излишък през април до 45,34 млрд. долара спрямо 19,9 млрд. долара през март.

По-рано през деня беше отчетено и слабо подобрение на бизнес активността в сферата на услугите на Китай, въпреки че тя продължи да се свива през април, според резултати от частно проучване на агенциите Caixin и Markit.

Индексът PMI, измерващ активността в сектора на услугите, нарасна през април до 44,4 пункта от 43,0 пункта през март, подобрявайки се за втори пореден месец спрямо рекордното дъно от 26,5 пункта, достигнато през февруари. Все още обаче индексът се задържа под важното ниво от 50 пункта, което е знак за свиване на бизнес активността в тази важна за китайската икономика сфера.

През миналата седмица Националното статистическо бюро в Китай отчете нарастване на своя непромишлен PMI индекс през април до 53,2 пункта от 52,3 пункта през март, което означава, че активността в сферата на услугите се разширява за втори пореден месец.

Investor.bg

✓ ЕК очаква БВП на България да спадне със 7,2% през тази година

За 2021 г. Комисията смята, че ще има рязко възстановяване с икономически растеж от 6%

Европейската комисия (ЕК) очаква брутният вътрешен продукт (БВП) на България да се свие със 7,2% през тази година заради пандемията от коронавируса и породената от нея криза на фона на ограничителните мерки.

Това показва пролетната икономическа прогноза на Комисията, публикувана днес.

За сравнение, в есенната прогноза от 2019 г. Комисията очакваше БВП на България да се разшири с 3% през тази година и 2,9% през 2021 г.

За следващата година институцията очаква рязък ръст на българската икономика от 6%, вижда се в прогнозата.

Инфлацията се предвижда да забави ръста си до 1,1% през тази година и да остане стабилна през 2021 г. на фона на натиска върху цените на петрола и горивата на международните пазари и спада на търсенето.

За безработицата в България ЕК прогнозира, че ще нарасне до 7% през тази година и през следващата ще се понижи до 5,8%. В предишната прогноза се очакваше спад на безработицата в България до рекордните 4%.

За бюджетния дефицит на България ЕК посочва, че ще достигне 2,8% през тази година и ще се свие до 1,8% догодина.

Дългът на България се очаква да скочи до 25,5% от БВП и да остане стабилен и догодина.

Икономиката на ЕС и еврозоната в окото на бурята

Пандемията от новия коронавирус представлява голям шок за световната икономика и икономиките на ЕС, с много тежки социално-икономически последици. Въпреки бързия и всеобхватен политически отговор както на равнище ЕС, така и на национално равнище, икономиката на ЕС ще претърпи спад в исторически размери тази година, посочват от ЕК в съобщение към доклада си.

За БВП на еврозоната се очаква да се понижи с рекордните 7,75% през тази година, но да се възстанови с 6,25% догодина.

За БВП на ЕС ЕК очаква спад от 7,5% през тази година и ръст от 6% през 2021 г.

ЕК подчертава, че шокът от пандемията и ограничителните мерки за икономиката на ЕС е симетричен. Възстановяването обаче ще е неравномерно в отделните страни и ще зависи от развитието на пандемията по места, както и от структурите на икономиките и способността им да реагират със стабилизиращи политики.

Предвид взаимозависимостта на икономиките на ЕС, динамиката на възстановяването във всяка държава членка ще се отразява и на останалите, посочват от ЕК.

Пандемията и кризата, причинена от икономическата блокада, засягат сериозно потребителските разходи, промишлената продукция, инвестициите, търговията, капиталовите потоци и веригите на доставки. Икономиката на ЕС няма напълно да компенсира загубите до края на годината, дори до края на следващата година, смятат от ЕК. Инвестициите ще останат затихнали и пазарът на труда няма да се възстанови напълно.

Ръст на безработицата, спад на инфлацията

Безработицата се очаква да се увеличи, въпреки политическите мерки за ограничаване на ръста и. Различните схеми и субсидии ще помогнат за ограничаване на загубата на работни места, но пандемията ще има сериозно влияние върху пазара на труда.

Прогнозира се, че равнището на безработица в еврозоната ще нарасне от 7,5% през 2019 г. на 9,5% през тази година, а догодина да се понижи до 8,5%. В ЕС се очаква нивото на безработица да нарасне от 6,7% през 2019 г. на 9% през 2020 г. и след това да падне до около 8% през 2021 г.

ЕК предупреждава, че най-уязвими са държавите с висок дял на работниците на краткосрочни договори и тези, при които голяма част от работната сила зависи от туризма. Понастоящем младите хора, влизащи в работната сила, също ще се затруднят да си намерят работа.

Очаква се потребителските цени да паднат значително през тази година поради спада на търсенето и рязкото понижение на цените на петрола. Това би трябвало да компенсира изолираните увеличения на цените, причинени от прекъсвания на доставките, свързани с икономическите блокади.

Очаква се инфлацията в еврозоната да се понижи до 0,2% през тази година и да нарасне до 1,1% през следващата, а в ЕС да бъде, съответно, 0,6% и 1,3%.

Дългът и дефицитът се увеличават

Политическите мерки в подкрепа на икономиката ще доведат и до увеличаване на публичния дефицит и дълг, подчертават от ЕК.

Общият държавен дефицит на еврозоната и ЕС се очаква да нарасне от 0,6% от БВП през 2019 г. до около 8,5% от БВП през 2020 г. и да падне до 3,5% през 2021 г.

За дълга на еврозоната се предвижда да се увеличи до 102,75% през 2020 г. от 86% през 2019 г. и да намалее до 98,75% през 2021 г. В ЕС дългът ще се увеличи от 79,4% през 2019 г. на около 95% тази година и ще намалее около 92% догодина, прогнозира ЕК.

Повече рискове пред икономиката

ЕК подчертава, че за развитието на пандемията има само предположения. По-тежка и по-продължителна пандемия от предвидената понастоящем може да доведе до далеч по-голям спад на БВП, отколкото се предполага в базовия сценарий на тази прогноза, предупреждава институцията.

При липсата на силна и навременна обща стратегия за възстановяване на равнище ЕС съществува риск кризата да доведе до сериозни нарушения в рамките на единния пазар и до затвърждаване на икономическите, финансовите и социалните различия между държавите членки, допълват от Комисията.

Съществува и риск пандемията да предизвика по-драстични и постоянни промени в отношението към световните вериги на стойност и международното сътрудничество, което да тежи на силно отворената и взаимосвързана европейска икономика.

Пандемията също може да остави трайни белези чрез фалити и дълготрайни щети на пазара на труда.

ЕК признава и за заплахата от въвеждане на мита след края на преходния период за Brexit, което също може да намали растежа, макар и в по-малка степен в ЕС, отколкото в Обединеното кралство.

✓ Руската икономическа активност се е свила с една трета

Междувременно трети министър – министърът на културата Олга Любимова, се зарази с COVID-19

Икономическата активност в Русия е намаляла с 33% спрямо нивата преди въвеждането на ограничения заради пандемията от новия коронавирус, съобщи министърът на икономическото развитие Максим Решетников. От края на март много предприятия и компании бяха принудени да спрат работа или да преминат в онлайн режим.

От друга страна, председателят на Федералната данъчна служба Даниел Егоров уточни, че събраните данъци отчитат спад от 30% през април. По думите му една четвърт от руските компании са в индустрии, които са пряко засегнати от

В сряда кметът на Москва заяви, че от 12 май, вторник, е възможно в града да се поднови пълноценно работата на всички промишлени и строителни компании. Но Сергей Собянин подчерта, че това не означава облекчаване на мерките за самоизолация и че секторът на услугите ще трябва да почака още. Президентът Владимир Путин го подкрепи и също каза, че е рано още за отмяна на ограниченията. За това може да се помисли, ако данните се стабилизират за две последователни седмици. "Всяка небрежност или прибрзаност може да нанесе още по-тежки щети", заяви Путин в конферентен разговор с губернаторите. Броят на новите случаи расте заедно с броя на тестовете, но самоизолацията трябва да продължи, допълни той, цитиран от Bloomberg.

Ръководителят на здравния регулатор Роспотребнадзор Анна Попова обясни, че сред първите облекчения може да е допускането на разходки и тренировки на открито, заедно с отварянето на някои магазини. Антикризисният център съобщи за четвърти пореден ден за над 10 хиляди нови заразени, с което общият брой достигна 166 хиляди и 1537 починали.

Междувременно трети министър – министърът на културата Олга Любимова, се зарази с COVID-19 и премина в самоизолация вкъщи. Състоянието ѝ е леко и няма основание тя да влиза в болница, обясниха от пресцентъра на министерството. Преди нея се заразиха премиерът Михаил Мишустин и министърът на строителството Владимир Якушев.

БНТ

✓ Румен Радев: Не забравяйте, че бъдещето принадлежи на смелите, а не на уплашените

Президентът и върховен главнокомандващ Румен Радев поздрави всички българи със светлия християнски празник и Деня на храбростта. Заради необичайното отбелязване на празника, той отправи своите послания от Гербовата зала на "Дондуков" 2. Държавният глава каза, че в модернизацията на армията няма място за угодни сделки и сметки за политическо оцеляване.

Президентът Румен Радев благодари на военнослужещите, че независимо от трудностите продължават да отстояват каузата България с професионализъм и всеотдайност. Благодарни са и ветераните и офицерите от запаса за достойната служба.

Отбеляза, че армията ни вече се модернизира, след десетилетия на експерименти, съкращения и недоимък.

Румен Радев - президент на Република България: По този път обаче няма място за угодни сделки и сметки за политическо оцеляване. Съвременен въоръжение е крайно необходимо, но то трябва да се придобива при рационални и ясни критерии и процедури, при единен подход към видовете Въоръжени сили. Затова решенията за националната ни сигурност не бива да се оставят единствено в ръцете на политиците.

Според президента на днешния празник трябва да се почете и всекидневната храброст на българите, които са непримирим към несправедливостта и произвола.

Румен Радев - президент на Република България: Успешно поколение и достоен живот не се постигат с насаждане на страх и примирение. Силна и модерна държава не се гради с апатия, а със смелост и дръзновение.

Румен Радев се обърна към младите с думите, че те са призвани да сбъднат идеала за достойна и модерна България.

Румен Радев - президент на Република България: Не забравяйте, че бъдещето принадлежи на смелите, а не на уплашените.

Държавният глава почете паметта на загиналите за България и поднесе цветя на паметника на Незнайния войн на площад "Свети Александър Невски".

✓ **Премиерът Борисов честити Празника на храбростта и Българската армия - Гергьовден**

Премиерът Бойко Борисов отправи обръщение по повод Празника на храбростта и Българската армия - Гергьовден.

"На днешния празник на Българската армия и Ден на храбростта отдаваме заслужена почит към всички български воини, жертвали живота си, за да пребъде България.

Отправляме и най-искрена благодарност към военнослужещите, които днес продължават да бдят над сигурността на нашата страна. Войнските доблест и родолюбие са една силна опора за обществото ни не само в историческите битки, но и в мирно време, когато, за да се справим с тежко изпитание, са нужни усилията на всички български граждани.

Със сигурността на страната ни компромис не трябва да има. Затова модернизирването на българските въоръжени сили и повишаването на мотивацията на служителите в отбраната остават наш стратегически приоритет.

На Гергьовден празнуват хиляди именици, както и всички животновъди. Бъдете здрави и благословени!", пише Борисов в официалния си Фейсбук профил.

✓ **Караниколов: На 11 май стартираме 173 млн. лв. от оперативната програма за микропредприятия с по-широк кръг от услуги**

Тепърва трябва да видим какви ще бъдат ефектите в следващите няколко дни, от прекратяването на тези по-тежки мерки и тогава ще направим своя анализ, но като цяло българската икономика има своите затруднения. Тя е част от европейската, където се говори за изключително тежка рецесия.

Това заяви в Сутрешния блок на БНТ министърът на икономиката Емил Караниколов.

Дори в България тези мерки да ги нямаше, ние щяхме да имаме проблеми, каквито ще има в целия ЕС, категоричен беше министърът. Вчера излезе Европейската комисия, тя очаква спад над 7,4% за българската икономика. Тук има два момента – първо, те много точно казват, че България излезе изключително подготвена като финансова и макроикономическа стабилност. Това според ЕК ще помогне за по-бързото излизане.

Той заяви, че първоначално раздвижване на европейската икономика се очаква след първите 6 месеца на годината, а в последните три месеца се очаква да има завъртане на икономиката, но реално икономически растеж ще има през 2021 година.

Емил Караниколов - министър на икономиката: Имаме средносрочни и дългосрочни мерки за справяне с кризата. Дългосрочните са да върнем българската икономика там, където беше преди няколко месеца – икономически ръст, ръст на заплатите в двуцифрен размер последните три години, основната цел е да постигнем тези параметри, с които влязохме в кризата.

За фирмите освен кредитите има и други концепции, това са т.н. грантове – безвъзмездните европейски средства, обясни Караниколов.

Емил Караниколов - министър на икономиката: На 11 май трябва да стартираме 173 милиона лв. от оперативната програма, която е само за микропредприятия с по-широк кръг на услуги. В момента в Министерството на икономиката и с екипа на Томислав Дончев и Владислав Горанов разработваме и следваща процедура, която ще бъде за по-големи предприятия – над 100 милиона отново ще имаме бюджет, скоро ще го обявим, там безвъзмездната помощ е и много по-голяма.

Разработват се и продукти в оперативната програма да се подпомогнат и фирмите, които в момента работят и искат да назначават хора, за да станат по-иновативни, по-дигитални и по-конкурентноспособни на техните клиенти.

Като сектор в момента в туризма хотелиерството има изключително тежки проблеми. Има проблем и при малки и средни магазинчета, които не работеха и спазваха указанията на Националния оперативен щаб.

Караниколов заяви, че предложенията на бизнеса трябва да се разгледат и с Министерството на финансите.

Емил Караниколов - министър на икономиката: Ние ще разгледаме всички техни предложения. Утре някой друг сектор може да поиска същото. Не можеш да обясниш защо за едните го правиш, за другите не. Но ние трябва да видим и дали хората са готови да се върнат по ресторанти и заведения, трябва да работим и чисто психологически, защото ако го направим всичко това, но хората не се върнат по заведенията, какво ще стане? А те няма да се върнат, докато не се завърти икономиката и те не започнат да взимат заплати и не са спокойни, че там е създадена необходимата среда.

Министърът коментира и мярката 60:40. "Може би не е най-добрият резултат 142 000 работни места, но много хора отричаха тази мярка, а тя ще даде ефект за около 150 000 човека до момента".

✓ **Градският транспорт възобновява дейността си, но с намалено работно време вечер**

От днес синята и зелената зона в София възобновяват дейността си. Поетапно ще се връща и разписанието на градския транспорт.

Синята зона ще функционира в обичайния режим. А до понеделник-вторник и всички линии ще бъдат върнати в първоначалния обем, но с намалено работно време вечер. Това означава, че градските линии ще се движат до около 22ч., а крайградските – до около 22:30ч.

Димитър Дилчев – директор на Центъра за градска мобилност: За месец март това, което прогнозно не постъпи в центъра като продажба на превозни документи и за зоната са около 6,3 милиона лева, за месец април прогнозно сумата ще е малко над 12 милиона лева. За всички е видно – спадът на пътниците беше значителен. Спадът при превозните документи беше около 5 пъти, така че определено в транспортния сектор това извънредно положение доведе до сериозни икономически щети.

Директорът на Центъра за градска мобилност предупреди, че от понеделник с полицията започват проверки за носене на маски в градския транспорт. Дезинфекцията продължава два пъти на ден на всички превозни средства.

Служителите на Центъра за градска мобилност за момента са защитени.

Новата тикет-система върви по график и до края на годината тя ще може да функционира. С нея възможностите за пътуване с градския транспорт ще бъдат по-големи, отколкото в момента.

На този етап не се обсъжда увеличение на цените на билетите.

✓ **Ексклузивно: Генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг пред БНТ**

Генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг поздрави българските военнослужещи с празника им в специално интервю за БНТ. Той заяви, че приносът на българската армия към мисии и операции на Алианса се оценява високо, както и факта, че разходите ни за отбрана са се увеличили.

Генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг подчерта пред БНТ, че макар и не на първа линия, военните изграят важна роля в овладяването на пандемията.

Йенс Столтенберг, генерален секретар на НАТО: Позволете ми да започна, като отдам почит на всички мъже и жени в униформи в България в този ден, в който се чества храбростта и важността на българската армия и военнослужещи. Свидетели сме как в целия алианс и в България военните играят ключова роля като подкрепят усилията на обществото в битката срещу кризата с коронавируса. Здравните служби са на фронтната линия в битката, но военнослужещите им помагат с полеви болници, граничен контрол, дезинфекция на обществени места, както и с въздушен транспорт, с транспортирането на оборудване и така нататък. Съюзниците от НАТО оказват подкрепа един на друг, НАТО координира тези усилия. Например, България, се възползва от способностите за пренасяне по въздуха за транспортирането на важно медицинско оборудване, което помогна битката с COVID-19. Така воените подкрепят здравните институции. Прекрасно е да видим такова тясно сътрудничество.

Пандемията от COVID-19 не намалява, тъкмо обратното - увеличава предизвикателствата пред НАТО - борбата с тероризма, с киберпрестъпленията и дезинформацията не трябва да спира, смята Столтенберг.

Йенс Столтенберг, генерален секретар на НАТО: Основната отговорност на НАТО е да гарантира, че тази криза в здравеопазването няма да се превърне в криза на сигурността. Ние ежедневно осигуряваме надеждна отбрана и възпиране, поддържаме готовност на силите си, продължаваме с разполагането в източната част на Алианса, включително засилено присъствие в района на Черно море и българските военни части и България са важна част от този процес. Бих искал да ви поздравя за цялостния ви принос към мисиите и операциите на НАТО, както и за това, че сега инвестирате повече в отбрана. Всичко това се оценява високо и допринася за общата сила на НАТО и за факта, че сме заедно в усилията за предотвратяването на конфликт. Черноморският регион е изключително важен не само за малките страни около Черно море - България, Турция, Румъния, но е от стратегическа важност и за целия алианс. Видяхме последиците от агресивните действия на Русия, която незаконно анексира Крим и продължава да подкрепя сепаратистите в Източна Украйна. Това е част от по - голямото предизвикателство със сигурността в черноморския регион, пред което всички сме изправени. Но приветствам факта, че НАТО увеличи присъствието си в черноморския регион и работим много тясно с партньорите си в него - Украйна и Грузия - помагаме им и работим заедно, за да се справим с предизвикателствата, пред които заедно сме изправени в Черноморския регион.

Според Столтенберг, Черноморският регион е изключително важен не само за България, Турция и Румъния, но и за целия Алианс.

Йенс Столтенберг, генерален секретар на НАТО: Предизвикателството е, че не разполагаме с лукса да избираме между това да решаваме или кризата и заплахите в здравеопазването, или заплахите, свързани със сигурността. Трябва да им отворнем едновременно. Трябва да гарантираме, че тази здравна криза няма да се превърне в криза на сигурността. Например, терористичните организация като "Ислямска държава" в Ирак и Сирия, виждаме опити от тяхна страна да се възползват от кризата с COVID-19, за да възобновят силите си и да укрепят позициите си. Това бе било опасно не само за хората в Ирак и Сирия, но и за хората в Европа, включително и в България. Трябва да се справим с кибер заплахите, предизвикателствата, идващи от Русия - виждаме последиците в Украйна и в черноморския регион. Виждаме и промяната в световния баланс на силите с възхода на Китай. Живеем в един все по - непредвидим свят. Реалността е такава, че трябва да се изправим срещу предизвикателствата в сигурността едновременно с предизвикателствата в здравеопазването. Виждаме, че когато се инвестира повече във военни способности, тези военни способности са на разположение и се използват в здравната криза. Така че нещата са взаимно свързани.

Бъдещето на НАТО е свързано и по-голямо сътрудничество между военните комплекси и ресурсите на съюзниците.

Йенс Столтенберг, генерален секретар на НАТО: Силно вярвам в многостранното сътрудничество. НАТО е многостранна институция. 30 страни-членки, а сега и Северна Македония. България помогна това да се случи, като работеше заедно със Северна Македония, правейки възможно разширяването и приемането на Северна Македония в семейството ни. Но вътре в НАТО има групи от съюзници, които създават заедно съвместни способности, като обединяват

ресурсите си и постигат повече, отколкото биха постигнали сами. Замисълът на НАТО е принципът на многостранност и това, че заедно сме по-силни.

Йенс Столтенберг смята, че въпреки големите последици, които пандемията от коронавирус нанася на американската икономика, САЩ няма да намялят приноса си в НАТО.

Йенс Столтенберг, генерален секретар на НАТО: Виждаме как САЩ са много ангажирани с НАТО и през последните години засилиха военното си присъствие в Европа. Не бих могъл да си представя по-силен ангажимент към европейската сигурност - САЩ увеличават военното си присъствие, провеждат учения, разполагат оборудване в Европа. Знаем, че КОВИД - 19 ще има икономически последици, но САЩ ясно дадоха да се разбере, че ще поддържат присъствието си в Европа, ще поддържат ангажимента си към НАТО и съм напълно уверен, че това ще стане и след COVID-19.

Мениджър

✓ Извънредно електронно управление

България е сред трайно изоставащите в ЕС в развитието на електронни услуги. Сега това е на път да се промени

Един популярен въпрос в мениджърските среди от последните седмици гласи „Кой управлява дигиталната трансформация на вашата компания?“ И най-честият отговор е не „Нашият CEO“ или СТО, а COVID-19. Извънредното положение, рестриктивните мерки, повсеместното ограничаване на директните контакти и въздържането от излишни рискове за служителите на компаниите доведоха до безпрецедентен интерес към административните електронни услуги.

Проценти в хиляди

Според Евротръст, един от доставчиците на облачен квалифициран електронен подпис, използването на техните електронни услуги през последните 2 седмици на март 2020 г. се е увеличило с 1200% в сравнение със същия период на миналата година, а свалянето на мобилното приложение за електронно подписване – с 400%. Това се потвърждава и от наблюденията на другия голям играч на пазара. „За много кратко време една голяма част от организациите с които работим – клиенти, партньори, доставчици, промениха процесите си и преминаха изцяло към електронно подписване на документи“, коментира Мирослав Вичев, изпълнителен директор на Борика. В първите 10 дни от месец април компанията е издала двойно повече облачни подписи, в сравнение с периода 15 – 30 март. Това съвпадна и с решението на Държавната агенция за електронно управление да осигури безплатен достъп до услугите си. Става въпрос за услуги на НОИ, НАП, Агенция по заетостта, Агенция по вписванията и други, които се достъпват посредством електронен подпис или облачен електронен подпис. Освен това само в рамките на една седмица общият брой на лицата с обществени функции – като нотариуси и фирми – които използват Системата за сигурно електронно връчване се увеличиха с над 10%.

Предлагане без търсене?

България има много да навакса и главният виновник за бурния растеж на електронните услуги в момента е много ниската база, от която се тръгва. Досега електронното управление у нас през последните 20 години се развиваше "под радар". „От време на време излиза някоя новина колко милиони са похарчени, но и как нищо не работи. С уговорката, че изхарченото трудно може да се сметне без задълбочен анализ, наблюдението за съжаление е до голяма степен вярно. Гражданите и бизнеса нямат навика да ползват електронни услуги, а процесите в администрацията не са оптимизирани“, коментира експертът по електронно управление Божидар Божанов.

„Основният проблем досега беше липсата на търсене. Според проучване на Галъп Интернешънъл по поръчка на Държавна агенция "Електронно управление", според което 77.6% от българите изобщо не са търсили информация за електронни услуги. Все още липсва очакването, че държавата може и трябва да обслужва гражданите онлайн“, добавя Божанов. Такова търсене започна да се създава в настоящото извънредно положение. Не само данните на операторите на електронни подписи, но и опашките пред НОИ за издаване на ПИК например - всичко това е логично следствие от нуждата да си комуникираш с държавата онлайн. И все повече хора осъзнават, че канали за това съществуват. Администрацията също се движи спрямо търсенето – отстранява технически проблеми и административни пречки в движение.

Към момента държавните агенции и общините имат обявени стотици услуги, които би трябвало да могат да се извършват изцяло онлайн. Но тяхното използване е възможно само от въоръжени с търпение, технически умения и понякога нормативни познания потребители. Администрацията от своя страна не е свикнала на електронния начин на работа. Например за тях често електронният подпис "не е истински подпис", изискват се хартиени копия и печати, а доскоро гражданите бяха подканвани да дойдат на място да си свършат работата. Служителите в Агенцията по вписванията, която трябва да е водеща в дигитализирането на услугите, и сега продължават да изискват печат върху банкови нареждания, какъвто няма как да има, когато преводът е извършен през онлайн банкиране. Друг казус е промяната на седалище на юридическо лице – тя чисто технически може да се извърши лесно и електронно чрез вписване в Търговския регистър. Но практически за тази цел се изисква решение на всичките управители с подписи, положени пред нотариус. „Тези проблеми са следствие от много фактори, някои от които са липса на управленско желание в съответния орган и съответно на техническа подготовка на държавните служители“, смята Божанов.

Заклучените възможности

В последните 5 години, след законодателни инициативи и създаването на Държавна агенция "Електронно управление", инфраструктурата на електронното управление започна бавно да се стабилизира. Бяха централизирани и нормативно уредени някои ключови аспекти, като обмена на електронни документи между администрациите, автоматичното извличане на информация от първични регистри, сигурното връчване на електронни документи. Ключови системи все

още не са създадени или надградени, но отстрани липсата им се вижда по-трудно. Според Божанов това, което продължава видимо да липсва, е масово, единно и удобно средство за електронна идентификация, чрез което да могат да се използват услугите. „МВР закъсна ужасно с тази инициатива, което оказва влияние върху възможността "апетитът да дойде с яденето". Мозайката от възможности (ПИК, ПИН, КЕП, облачен КЕП), всяка със своите проблеми, в момента слага таван на реалното използване на е-услуги“, добавя той.

За тези, които все пак имат някое от наличните средства, възможностите са доста - много институции имат електронни услуги на сайтовете си, съществува системата за сигурно електронно връчване, както и по-структурираната система за електронни форми, откъдето десетки администрации предоставят услуги. За целта трябва да бъде свален един PDF, попълнен, подписан и качен обратно. Именно подписването е другата спънка. „То е логически различно от идентификацията, но технически може да бъде реализирано по същия начин. Възможността това да се случи без използване на електронен подпис е ключова за широкото използване на наличните възможности“, съветва Божанов.

Дали кризата ще увеличи търсенето достатъчно много, че структурирано решение на проблема с идентификацията и подписването да бъде най-накрая формулирано и реализирано, предстои да разберем, но със сигурност инерцията, която този процес набра сега не трябва да бъде пропилявана.

Цифрово досие

Според последното изследване за Индекса за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI), изготвен от Европейската комисия през 2019 г., в България достъп до широколентов интернет имат 96% от населението. И докато 80% от потребителите го използват за провеждането на видеоразговори или за браузване в социалните мрежи, то по-малко от 25% от предприятията у нас споделят електронно информация, а само 11% от хората банкират онлайн.

✓ Таня Кръстева: Тази криза е предизвикателство към способността за бързо вземане на нестандартни решения

Таня Кръстева е дългогодишен финансов журналист с интерес към капиталовите пазари. Започва кариерата си през 2002 г. като репортер и редактор във в. "Банкеръ". От началото на 2009 г. води икономическите новини на БНТ, след което се присъединява към екипа на Bulgaria ON AIR. Автор е на книгата „Българският борсов свят. От първо лице“. Има магистратура по финанси в УНСС. Специализирала е журналистика в СУ „Св. Климент Охридски“ и публична реч в НБУ. Преминала е обучение за финансови журналисти в Thompson Reuters Foundation. Главен редактор е на Bloomberg TV Bulgaria, както и автор и водещ на предаването „Бизнес среща“.

Една част от бизнес света е притихнала, а друга действа на много бързи обороти. Така изглежда "новото нормално" в ситуация на пандемия, при която нищо утре не е гарантирано. За трансформациите на пазара, гъвкавостта на бизнес лидерите и важността на адекватната икономическа информация говорим с главния редактор на Bloomberg TV Bulgaria Таня Кръстева.

- Каква е ролята на бизнес журналистиката в условията на COVID-19?

- Ролята на бизнес журналистиката във и извън условията на COVID-19 е изключително голяма, за да могат хората от икономическата и финансовата сфера да вземат информирани решения. Голяма отговорност е в тези изключително стресови условия да намерим хората с ключова експертиза, които да дадат полезна информация, да направят коректен анализ и стойностен коментар. Мисля, че най-ценното в Bloomberg TV Bulgaria е фактът, че разбираме процесите в икономиката и финансите и познаваме експертите, които ще направят задълбочен анализ, защото сме общували с тях и преди тази криза. Същевременно знаем от какво се нуждае бизнесът, защото сме близо до него вече над 4 години, откакто сме на българския пазар. В момента се опитваме да го подкрепим и в ефира, и в сайта ни чрез специалната рубрика „Бизнесът vs. COVID-19“, давайки гласност на различни предложения за запазване здравето на икономиката ни. Сегашната криза е наистина безпрецедентна, защото засяга здравето във всички аспекти на живота – физическия, социалния, психологическия, икономическия и финансовия.

- Как се справя бизнесът с тази ситуация?

- По различен начин. Част от компаниите се справят, намирайки нови възможности и ниши, други трансформират изцяло начина, по който работят, трети, за съжаление, остават напълно блокирани. Радва ме това, че виждам солидарност и желание за взаимопомощ. Всички станахме свидетели колко много компании предложиха продуктите си за безплатно ползване, други предложиха услугите си безвъзмездно на правителството. Не мисля, че тези решения са взети лесно, защото едва ли техните приходи са останали незасегнати. Това, което знаем със сигурност, е, че бизнесът се намира в извънредна ситуация и ще има нужда от помощ, за да се справи. Ако социалната изолация и ограниченията в придвижването се предприемат с цел обирание на пиковите в здравната система, то следва да се вземат мерки спрямо компаниите, които да предпазят социалноосигурителната система от пикове. Виждаме, че мерки в подкрепа на икономиката се предприемат почти навсякъде по света. За мен тревожно е, че болкоуспокояващите, които се прилагат на икономиките в момента, може да имат неблагоприятни странични ефекти. Но както казва колегата ми Делян Петришки, проява на лош вкус е да говорим за това в момента, тъй като, ако се сбъднат мрачните прогнози, ни очаква икономическа криза, пред която тази през 2008 г. ще ни се стори незначителна.

- Ще оцелее ли малкият и средният бизнес?

- Част от него със сигурност ще оцелее, след кризата ще се появи нов. Пазарът не търпи вакуум. Основните въпроси са колко време ще отнеме възстановяването и какви ще са щетите в здравната, социалната, осигурителната и образователната система.

- Какво разкри епидемията от COVID-19 за бизнеса?

- Бизнесът в България е много разнороден, реакциите на мениджърите – също. Нека не забравяме, че бизнесът, както го наричаме, се състои от хора. Извънредното положение предизвика до крайна степен хората на ръководни позиции да проявят своето лидерство, гъвкавост и способност да взимат бързо нестандартни решения. Много често съм задавала въпроса на предприемачите и мениджърите в студиото на "Бизнес среща" как успяват да работят в такъв динамичен свят. Сега виждаме колко динамична може да бъде бизнес реалността.

- *Очакват ли промени в бизнес средата след края на кризата по отношение на методи на работа?*

- Бизнес средата, както и методите на работа постоянно се променят. Може би тази криза просто ускорява този процес и катализира създаването и възприемането на иновации, които са били под похлупака на икономическия растеж.

✓ **Българка е сред наградените от "Ню Йорк Таймс" с "Пулицър"**

Българката Боряна Джамбазова е част от международния екип, спечелил една от трите награди "Пулицър" на вестник "Ню Йорк Таймс". Изданието бе фаворитът с най-много отличия тази година. "Ню Йорк Таймс" получи призове в категорията за разследваща журналистика - с поредицата на Брайън Розентал за условията, в които работят таксиметровите шофьори в Ню Йорк. Много от тях били принуждавани да сключват заеми при заробващи условия; за най-добра коментарна рубрика, където бе отличено есето на Никол Хана-Джоунс "1619", описващо робството и приноса на чернокожите за американската история и за международна журналистика. Това е категорията, в която е отличена екипно разследване, част от което е и Боряна Джамбазова за действията на руските тайни служби по света, съобщил Асоциацията на европейските журналисти - България (АЕЖ).

Поредицата е под заглавие "Скритата война на Путин" и проследява няколко сюжета в Украйна, Мадагаскар, България, Либия, Централноафриканската република с участието на руските тайни служби. През декември миналата година "Ню Йорк таймс" публикува статия за връзката на руските тайни служби с опита за отравяне на българския бизнесмен Емилиян Гебрев. Автор на материала е журналистът Майкъл Шуорц, който работи заедно с Джамбазова при отразяването на темата в София.

Наградите "Пулицър" са най-престижното американско отличие за журналистике, литература и музика. Кръстени са на известния издател, редактор и журналист Джоузеф Пулицър и са смятани за аналог на журналистически Оскари. Те се присъждат всяка година в 21 категории като в последно време отличават не само печатна, но и онлайн журналистика.

Боряна Джамбазова е член на управителния съвет на АЕЖ - България, и журналист на свободна практика. Започва да работи като репортер през 2005 г. и пише за български и чужди медии. В статиите си засяга актуални политически и икономически събития, както и социални теми и проблеми, свързани с човешките права. Нейни материали са публикувани в "Ню Йорк таймс", "Иконъмист" и "Политико". Завършила е бакалавърска степен по журналистика в СУ и магистратура по нови медии в Нюйоркския университет като стипендиант на програма "Фулбрайт".

[Дневник](#)

✓ **Борисов след срещата ЕС-Западни Балкани: В Скопие се изгавриха с подвига на българи**

Много път имат да извървят. Радостната новина е, че им дадохме път." Така премиерът Бойко Борисов коментира резултата от вчерашната виртуална среща на върха ЕС-Западни Балкани - първата подобна след тази в София през 2018 г. Но той не пропусна да изтъкне, че макар да става дума за предизборна ситуация в Северна Македония през последните седмици имало "недопустими за нас изказвания и особено ме заболя това, че България бе наречена фашистка държава". След което Борисов продължи, че "това е гавра с подвига на българския народ, на българската църква, на хората, лягали на релсите, за да не пропуснат влаковете с над 50 хил. евреи... това е подвиг, който всички, включително премиерът Биби Нетаняху, изтъкнаха. Да си водят предизборните агитации, но ние твърдо държим на нашата история."

Премиерът смеси две събития, които изследователите на Холокоста и Мемориалният комплекс "Яд Вашем" в Ерусалим разделят. Едното са действията в България на депутати, висши духовници, общественици и обикновени хора за спасяването на българските граждани от еврейски произход на територията на Царство България. Другото е депортирането на над 11 хиляди евреи от администрирани от България части от днешна Гърция и Северна Македония към лагери на смъртта, включително през българската жп мрежа. Не е приключил историческият спор дали България е отговорна за гибелта им.

Антисемитско законодателство е прието в Царство България още в началото на 40-те години, евреите са принудени да носят жълти звезди на дрехите, конфискувано е тяхно имущество и мъжете са пращани в трудови лагери. Но мнозина изследователи смятат, че това недопустимо преследване на хора, само защото са се родили такива, не е част от Холокоста, който е целенасочена политика и прогорама на нацистка Германия и нейни съюзници за физическото изстребление на евреите.

Факт е също, че в българската историческа наука водещата теза за характера на българската държава по това време е, че тя не е била фашистка и у нас не е имало фашизъм.

В края на брифинга последва въпрос не трябва ли България да удари по масата и защо продължаваме да подкрепяме Северна Македония.

"Тяхно право е", отвърна Борисов. "И при нас по време на предизборна кампания съм чувал за Турция какво ли не. Ние работим по европейски тертип - по документи. И след като [в заключителния документ от вчерашната среща] 27 държави, Европейската комисия, Европейския парламент, Европейския съвет са се подписали и именно в него е посочен Договорът за добросъседство и България, ние сме си свършили дипломатическата работа."

Ако някой се отклони от този документ, България може да го блокира, допълни Борисов. "Затова им казах - зависи от вас, ние нашата работа сме я свършили. Ние сме казали какви са нашите условия, за да бъдат приети в ЕС. То не е по желание

- като не ти харесва, никой не те кани. Ако искат. Какво повече да направим - да излезем и да кажем, че сме македонци? Братски съвет им давам да не си поставят неизпълними условия. Да използват тази писта, тя един път им каца на рамото".

Декларация от Загреб, 6 май 2020 г.

Българският премиер още в началото изтъкна няколко точки от Декларацията от Загреб:

- В т. 2 се казва: "мащабът на кризата с коронавируса изисква да бъдем единни и солидарни. ЕС стои редом до своите партньори от Западните Балкани и запазва решимостта си активно да подкрепя усилията им за борба с разпространението на коронавируса и неговите последици за обществата и икономиките."
- В т. 3 се говори за милиардите евро помощ за района
- В т. 6 е прето, че "увеличената помощ от ЕС ще бъде обвързана с постигането на осезаем напредък в областта на принципите на правовата държава и социално-икономическите реформи, както и със зачитането от страна на партньорите от Западните Балкани на ценностите, правилата и стандартите на ЕС."
- В т. 7 се казва, че "ЕС приветства твърдия ангажимент на партньорите от Западните Балкани по отношение на върховенството на демокрацията и принципите на правовата държава, по-специално борбата с корупцията и организираната престъпност, доброто управление и зачитането на правата на човека, равенството между половете и правата на лицата, принадлежащи към малцинства", както и че "Гражданското общество и независимите и плуралистични медии, както и свободата на изразяване и защитата на журналистите имат решаваща роля в процеса на демократизация."
- Борисов изтъкна, че "това е нещо, много важно за България". На няколко пъти по време на брифинга той говори за т.9 заради изричното вписване в нея на договора с Македония от 1 август 2017 г.:
- "ЕС изцяло подкрепя ангажимента на партньорите от Западните Балкани за приобщаващо регионално сътрудничество и за укрепване на добросъседските отношения, включително с държавите - членки на ЕС. В това отношение продължава да бъде важно двустранните споразумения, включително Преспанското споразумение с Гърция и Договорът за добросъседски отношения с България, да се прилагат добросъвестно и с осезаеми резултати. Необходимо е да се положат допълнителни и решителни усилия за помирение и регионална стабилност, както и за намиране и прилагане на окончателни, приобщаващи и обвързващи решения на двустранните спорове и на въпроси между партньорите, свързани с наследството от миналото, в съответствие с международното право и установените принципи, включително Споразумението по въпроси, свързани с наследяването. Приветстваме неотдавнашното назначаване на специалния представител на ЕС за диалога между Белград и Прищина и други регионални въпроси, засягащи Западните Балкани."

Вчера бе първата среща ЕС-Западни Балкани на върха след тази в София по време на българското председателство през 2018 г. На нея не участваха премиерите на Холандия и Белгия, а за разширяване бе решено предварително да не се говори, като се твърди, че за това са настояли Франция и Испания. За избягване на дипломатическо напрежение (5 държави от ЕС не признават Косово) бе решено участниците да се появяват на неутрален фон, а не пред национални символи и знамена.

Крайният резултат е приемането на предварително подготвена Декларация от Загреб (Хърватия е ротационният председател на ЕС), в която се казва, че на шестте държави от района се дава "безусловна подкрепа" за членство в ЕС, след като се проведат нужните за това реформи. В текста се потвърждава предложението на Брюксел за 3.3 млрд. евро за Сърбия, Северна Македония, Албания, Босна и Херцеговина, Черна гора и Косово. "Ройтерс" допълва, че отчасти тази внушителна за такива държави сума контрира първите помощи, които им изпратиха Русия и Китай.

Бойко Борисов тази вечер няколко пъти каза, че тези 3.3 млрд. евро са само за здравните им системи. Това не е съвсем вярно - сумата е "за социално и икономическо възстановяване от пандемията". Над половината от нея (1.7 млрд. евро) са кредити от Европейската инвестиционна банка - първо за здравния сектор, дребния и средния бизнес, но също така за подсилване на националните банкови сектори, техническа помощ за изпълнение на проекти за развитие и стимулиране на инвестициите. Балкански лидери като сръбския президент Александър Вучич, бяха казали преди дни, че предпочитат грантове, а не кредити от Европа.

Отвъд тази сума за непосредствена помощ се подготвят близо 2.3 млрд. евро на ЕИБ за финансиране на проекти, важни за дългосрочното устойчиво развитие на Западните Балкани. За десетина години (2008-2019) ЕИБ е вложила във всички сектори в Западните Балкани над 8 млрд. евро, които прави банката най-големият международен кредитор в района.

На пресконференцията след срещата хърватският премиер Андрей Пленкович бе попитан дали се очаква балканските лидери да казват по-често добри думи за ЕС. "ЕС е тяхната цел и с тази среща искахме да им помогнем да се движат в правилната посока", отвърна той.

В Декларацията от Загреб се казва, че "ЕС очаква по-нататъшно задълбочаване на сътрудничеството в областта на общата външна политика и политика на сигурност (ОВППС) и отново призовава всички партньори да постигнат напредък към **пълно** привеждане в съответствие с позициите на ЕС в областта на външната политика, по-специално по въпроси, свързани с основни общи интереси, и да съгласуват действията си с тях."

✓ Рецесия от историческа величина ще обхване Европа, предупреди еврокомисията

Дълбока и неравномерна рецесия, несигурно възстановяване - това е икономическата прогноза за ЕС по време на кризата, причинена от коронавируса.

Пандемията от коронавирус представлява голямо сътресение за световната и за европейската икономика, което води до много тежки социално-икономически последици. Въпреки бързите и всеобхватни мерки на политиката както на европейско, така и на национално равнище, тази година в икономиката на ЕС ще се наблюдава рецесия от историческа величина, гласи съобщението на еврокомисията.

Предвижда се икономиката на ЕС да се свие със 7.5% през 2020 г. и да отбележи растеж от около 6% през 2021 г. В сравнение с [есенната икономическа прогноза от 2019 г.](#) прогнозите за растеж на ЕС и еврозоната са с около девет процентни пункта по-ниски.

[За България пролетната икономическа прогноза за 2020 г.](#) предвижда 7.2% спад на реалния БВП, 18% намаление на инвестициите и 7% безработица.

Предвид че пандемията засегна всички държави членки, сътресението в икономиката на ЕС е симетрично. Очаква се обаче както спадът в производството през 2020 г., така и степента на възстановяване през 2021 г. да се различават значително. Икономическото възстановяване на всяка държава членка ще зависи не само от развитието на пандемията в съответната държава, но и от структурата на нейната икономика и от способността ѝ да реагира с водещи до стабилизиране политики. Динамиката на възстановяването във всяка държава членка ще се отрази също така на степента на възстановяване на останалите държави членки.

- Очаква се безработицата да се увеличи, въпреки че политическите мерки би трябвало да ограничат покачването ѝ.
- Очаква се тази година потребителските цени да спаднат значително поради намаляването на търсенето и резкия спад на цените на петрола, като, взети заедно, те би трябвало да компенсират повече от достатъчно изолираните случаи на увеличение на цените в резултат на прекъсвания на доставките, свързани с пандемията.
- Решителните мерки на политиката ще доведат до по-голям бюджетен дефицит и държавен дълг.

Пролетната прогноза се характеризира със степен на несигурност, която е по-висока от обичайната. Тя се основава на набор от допускания относно развитието на пандемията от коронавирус и свързаните с нея противоепидемични мерки. Прогнозата се основава на допускането, че ограничителните мерки ще бъдат постепенно преустановени от месец май нататък. Рисковете във връзка с тази прогноза също са изключително големи и са свързани с влошаване на прогнозните стойности.

✓ Литва, Латвия и Естония отварят зона за свободно движение помежду си

Трите балтийски страни обявиха, че ще създадат помежду си обща зона за свободно придвижване след забавянето на разпространението на новия коронавирус, предаде агенция "Франс прес".

"От 15 май отменяме ограниченията за литовски, латвийски и естонски граждани, които пътуват между балтийските държави", заяви премиерът на Литва Саулюс Сквернелис след разговори с двамата си колеги от Латвия и Естония. Всеки, влизаш от друга държава обаче, ще трябва да се подложи на 14-дневна карантина.

Балтийският "балон за пътувания" ще бъде първият по рода си в блока, където масово държавите са забранили влизането на чужденци. Към него по-късно може да се присъединят Полша и Финландия.

"Даваме добър пример: показахме ясно, че само държави, които са се справили със ситуацията успешно, могат да се отворят".

Литва е затворила границите си за повечето чужденци, а [Латвия и Естония](#) засилиха охранителните мерки в средата на март с цел овладяване на епидемията. Трите правителства обаче обявиха, че степента на заразяване е спаднала достатъчно, за да може да се възобнови свободното придвижване и да се премахне задължителната 14-дневна карантина за граждани на балтийските страни.

Страните, които са с общо население 6 милиона души, днес потвърдиха 4041 заразени, в това число 120 починали.

[Cross.bg](#)

✓ Борисов: При ръст над 100 заболели на ден, затваряме всичко веднага

Министър-председателят Бойко Борисов предупреди, че ако минем бройката от 100 нови заразени на ден, връща строгите противоепидемични мерки. Няма да бъдат отворени детските градини, категоричен беше премиерът на брифинг след видеокоферентна среща на върха ЕС - Западни Балкани.

"Нещата с коронавируса в Европа не са добре. Базирам се на данните от института Кох. Трябва да спазваме всички мерки - дистанция и дезинфекция. Има ли ръст на заболелите и не се ли спазват правилата - веднага пак ще затворим всичко. Ние сме с няколко стъпки пред всички колеги от Европа. Те сега разпускат мерките, които ние никога не сме налагали. Вие тук в България винаги сте били разпуснати", заяви Борисов.

"Поводът да отпуснем мерките беше, че има клъстър. При нарастване обаче над 100 човека заболели, веднага ще затворим всичко, както преди. Всичко зависи от нас, от нашата дисциплина - да се пазим един друг, да спазваме дистанция. Особено в градския транспорт, маските там са задължителни", каза още премиерът и добави, че само времето ще покаже дали мерките са правилни.

Относно детските градини, Борисов категорично заяви, че няма да разреши да бъдат отворени.

Детските градини няма категорично да бъдат отворени. Това е опасно. В щаба също бяха твърдо против. Ако всичко върви добре, ще разхлабваме още. Ако не спазваме правилата, лекарството го знаем всички - затваряне. Дали искаме да прилагаме това лекарство, не, не искаме. Отново ще призова всички да спазват мерките", заяви премиерът.

"Ден за ден наблюдаваме ситуацията, нищо не е отминало. Умолявам, призовавам, затова и ме атакуват, че плаша хората. Аз не ги плаша. Какво направиха в Гърция, когато изпуснаха в първия момент и тръгна пикът нагоре? Затвориха

абсолютно всички въщи. Във Франция още е така. Когато ти разрешат, тогава отиваш до магазина и се връщаш", заяви премиерът и призова още веднъж за търпение и дисциплина.

Той сподели, че е ядосан на групата българи, които са блокирани в Париж.

"Истински съм ядосан на тези, които станаха и си заминаха за Париж като сезонни работници и като не знам какви. Сега пускат смс-и. Оплакват се от французите, че се държат лошо с тях и ние пак, какво трябва да направим? Да ги вземем от заразеното място, както стана от Холандия", попита още Борисов.

Премиерът заяви, че иска да бъде подкрепен бизнесът, но той плаща едва 10% данък.

"В Германия плащат 46%. В България даже има браншове, които плащат 8-9%. Повече от 10 години са прибирали печалбите. Утре ще каже ли бизнесът - вдигнете данъците, за да има за здраве, полицаи, учители, както сега казват 80/20, даже 100/0. До този момент не сме взели заеми. Ако поискаме, МВФ ще ни даде веднага, но не е там работата. С орязани заплати сме всички в МС. Разбрах, че и депутатите даже заплати са взели. Ние не сме, но не сме орязали нито един разход. Така помагаме на бизнеса. Не режем и парите за отбрана", каза още той.

Премиерът заяви, че Европа е най-доброто място за живеене и ЕС е най-силният съюз, като изрази надежда, че ще излезем по-бързо от кризата като съюз от другите.

„Сигурен съм в това, нищо, че още си чакаме един милион теста", допълни той.

„В цяла Европа си задават въпроса как ще се проверяват туристите. Много ни се иска и на нас, и на турци, и на гърци да отворим курортите. Всичко ден по ден трябва да става. Щабът, Мангъргов, ако щете, който им е опозиция, действат в правилното сечение. В Гърция, които са под нас, излизат с есемеси. Представяте ли си тук да направим това? Затова пак ще призова да се пазим. Днес гледах кадрите от "Витошка". Това ако е карантина, не знам. Вижте кадрите от Истанбул, Ню Йорк, Москва. Ако не вярвате на нас, вижте тези кадри", завърши министър-председателят.

✓ Валери Симеонов: Как управляващите ще спасяват Лято 2020?

Законопроект на НФСБ предвижда компенсации за концесионерите на плажовете, когато бъдат премахнати цените на чадърите и шезлонгите. Това заяви председателят на партията Валери Симеонов в ефира на „Здравей, България“.

Това е мярката, която Националният фронт за спасение на България внесе със специален законопроект. В него е заложено задължителното освобождаване на плажните съоръжения от каквито и да е такси срещу компенсация на концесионната такса или на наема, уточни той.

Когато нашето предложение бъде прието от Народното събрание, всички различни мнения няма да имат смисъл. Когато е закон - трябва да се изпълнява. Когато има компенсации не виждам защо някой трябва да има нещо против. Концесионната такса ще бъде по-ниска. Нашето предложение е тя да се намали с 50%, посочи още Симеонов.

Председателят на НФСБ обясни и мярката на правителството за спасяване на туризма чрез купони за българските граждани. Обединили сме се около това да се разработи внимателно системата за купони или талони, която да даде възможност един път гражданите да получат веднага достъп до хотелите и ресторантите и от друга страна да се налят финансови средства в доста тежко пострадалия туристически сектор, разясни той и допълни, че са отправили и друго предложение - учениците, които ходят на зелени училища, също да получат по 100 лв. и така да се насърчи тяхната дейност.

Симеонов коментира и сблъсъка между президента и премиера на Гергьовден. В празничното си изявление държавният глава посочи, че силна държава не се гради със страх. За мен беше доста грозно точно на 6-ти май да се търси нещо скандално и да се говори за някакви недъзи. Това става практика на президента, но тя не работи в негова полза. С постоянни атаки към изпълнителната власт самият той се обезличава, посочи лидерът на НФСБ.

✓ Теми и гости в сутрешните блокове на телевизиите

БНТ, „Сутрешен блок“

- Сигурност по време на пандемия - генералният секретар на НАТО Йенс Столтенберг специално за БНТ;
- Данните на Щаба - новините и отговорите на въпросите от ген. Венцислав Мутафчийски;
- Икономика и криза - как работят мерките? Министър Емил Караниколов.
- В Ямбол зоната под карантина се разширява: на живо последна информация;
- След отварянето - масови проверки в ресторанти и кафенета. За какво ще следят инспекторите на Агенцията по храните?

Нова телевизия, „Здравей България“

- Арестуваха Жени Калканджиева след междусъседски скандал. Каква е причината за разправията?
- Ваучери за туризъм и безплатни шезлонги. С какво още управляващите ще спасяват Лято 2020? Говори Валери Симеонов.
- Сезонни работници под блокада! Защо не допуснаха 70 българи да излязат от летище в Париж?
- Тунел или плавателен канал? На живо с Румен Бахов - къде шофьорите се разминават "на косъм" един от друг?
- Цяло село на бунт срещу 40 крави. Кой отглежда животните си в центъра на Сборище?
- "Като две капки вода". Галя за предизвикателствата в шоуто.

✓ Преглед на печата

Водещи заглавия на първите страници

в. Монитор - COVID-19 яде 7% от БГ икономиката, ръст още догодина

в. Телеграф - Разработват БГ ваксина на спрей

в. Труд - COVID-19 ни спря да харчим

Водещи заглавия на вътрешните страници

- в. 24 часа - По идея на ген. Мутафчийски: парадът за Гергьовден разделен на 5 места
- в. 24 часа - Хора от Црънча изскочиха сред залпове да си спасяват гората
- в. 24 часа - 142 000 ще запазят работата си, изплатиха 3 млн. лв. по схемата 60/40
- в. 24 часа - След като КПП-тата паднаха, МВР отчете 231 000 коли върнати, 3795 излъгали в декларациите
- в. 24 часа - В самолетите ще летим с маски, за празно място до вас ще си плащате
- в. 24 часа - 70 българи блокирани на летище в Париж, Франция не пуска сезонни работници
- в. Монитор - При 100 нови болни у нас на ден, връщат мерките
- в. Монитор - Дете падна от третия етаж, майка му отишла до магазина
- в. Телеграф - За скандали със съседите: Дадоха на съд Жени Калканджиева, спа в ареста
- в. Телеграф - Следим парното на съседа през смартфона
- в. Телеграф - Платиха 11 млн. лв. по схемата 60/40
- в. Труд - БСП търси лозя и ливади за конференции
- в. Труд - Концесионери избират дали чадърите да са безплатни
- в. Труд - Над 230 000 пътуващи върнати на КПП-тата

Водещи интервюта

- в. 24 часа - Менко Менков, адвокат: От удара на джипа аортата на Милен Цветков е спукана на 2 места, смъртта е била неизбежна
- в. Монитор - Проф. Искра Баева, историк в Софийския университет "Св. Климент Охридски": Светът скоро ще си отдъхне от пандемията и ще забрави страховете си
- в. Телеграф - Ирина Марцева, главен секретар на Асоциацията на банките в България: Очакваме всеки десети да поиска отсрочване на кредит
- в. Труд - Историкът академик Георги Марков пред "Труд": Цинизмът на Запада не може да победи ролята на Червената армия

Водещи анализи

- в. 24 часа - Според анализ на политолога Димитър Ганев от "Тренд": Вирусът оформи две "партии" - на Мутафчийски и на Мангъров
- в. 24 часа - 5 неща, с които сме пред Хърватия по пътя към еврото
- в. Монитор - Бай Ганьо пътува
- в. Телеграф - Родителят стана и половин учител
- в. Труд - Яростта на наркопандемията.